

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays
50,000 Readers

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 2876 CORTLANDT

NO. 265. — ŠTEV. 265.

NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 10, 1917. — SOBOTA, 10. NOVEMBRA, 1917.

VOLUME XXV. — LETNIK XXV.

Boljševiki na krmilu.

RUSKI RADIKALCI BODO PONUDILI NEMČIJI TRIMESEČNO PREMIRJE. — POGAJANJA NARODNIH ZASTOPNIKOV. — NE SEPARATEN MIR, TEM VEČ PRAVIČEN IN SPLOŠEN MIR. — GEN. KORNILOV JE UŠEL. — BOLJŠEVIKI POZIVLJAJO ARMADO, DA SE NAJ ZOPRSTAVI VSAKEMU IMPERIALISTIČNEMU POSKUSU.

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 10, 1917, as required by the Act of Oct. 3, 1917.

Petrograd, 9. novembra. — "Nameravamo ponuditi takojšnje trimesečno premirje, med katerim bodo izvoljeni zastopniki vseh narodov in ne diplomati poskušali rešiti vprašanje mira", je rekel vodja maksimalistov Nikolaj Lenin v svojem govoru pred delavskim in vojaškim kongresom.

— Ponujamo te pogoje, — je dodal, — toda pripravljene smo razmišljati vsako mirovno ponudbo, ne glede na to, od kod prihaja. Ponujamo pravičen mir, toda ne sprejememo krivičnih pogojev.

Revolucionarni odbor, kateremu je pomagala vojaška garnizija, se je polastil vseh vladnih uradov v Moskvi. To poročilo je prejel ameriški poslanik v Petrogradu David R. Francis od ameriškega generalnega konzula v Moskvi.

Poročilo dodaja, da so razmere v mestu mirne. Danes so prišla v Petrograd poročila, da je general Kornilov pobegnil iz zapore.

Revolucionarni odbor je sklenil, da zapre Kornilova v trdnjavi sv. Petra in Pavla, da ga pozneje postavijo pred sodišče.

Takoj po revoluciji je Kerenski zaprl Kornilova, toda poskušal ni, da bi ga postavil pred sodišče.

Kongres je izdal na armado sledečo proklamacijo: — Pozivljamo vojake v strelnih jarkih, da naj bodo eni in trdni. Kongres pričakuje, da bo revolucionarna armada branila revolucijo proti vsemu imperalističnemu poskusu tako dolgo, da nova vlada doseže demokratičen mir, katerega bo ponudila naravnost vsem narodom.

Vlada bo napravila primerne korake, da se armadi zagotovijo vse potrebščine in z energično rekvizicijo višjih razredov bo vlada izboljšala ekonomski položaj vojaških družin.

Vlada vojaških in delavskih delegatov zagotavlja povračilo vseh privatnih, državnih in cerkvenih posestev kmetskim odborom. Jamčila bo vsem narodnostim, ki prebivajo v Rusiji, pravico, da njihovi sinovi določijo sami svojo srečo.

Kornilova, Kerenskijeva in Kaledinova stranka in druge poskušajo poslati čete proti Petrogradu, toda nekateri oddelki, ki so bili s Kerenskim, so že prešli na stran naroda, ki se je uprl.

Vojaki, uprte se odporu od strani Kerenskega ki je pristal Kornilova. Vi železničarji, vstavite čete, katere hoče poslati Kerenski v Petrograd. —

Lenin, v delavski obleki, sedi med sejo kongresa na vzvišenem prostoru z Leonom Trockim, Kaminevom in drugimi voditelji boljševikov. Sinoči so določili cilje in sklepe vojaškega revolucionarnega odbora in so sledeči: — Opustitev smrtnih kazni; takojšnja izpustitev vojakov, katere je dala zapreti Kerenskijeva vlada za politične pregreške; vsi člani Kerenskijevega kabineta se morajo zapreti in vsi revolucionarni odbori so prejel povelje da aretirajo Kerenskega in kaznujejo one, ki so mu pomagali pri begu.

— Danes gori vprašanje o miru, — je rekel Lenin, — zato je prvo delo, katero more pričeti vlada, da ponudi vsem narodom demokratičen mir ki ne sloni na aneksijah in odškodnini. Tak mir se ne sme skleniti z diplomacijo, temveč z zastopniki naroda.

Lenin pravi, da misli pod aneksijo nasilna osvojitve kateregakoli ozemlja prej ali sedaj brez dovoljenja naroda.

Pred trinadstropnim poslopjem, kjer zboruje delavski in vojaški kongres, je več stropnih pušk, en poljski top in močna straža infanterije. Obsežna dvorana Smolniskega zavoda je napolnjena delegatov; največ je vojakov. — Med kmetskimi delegati sedi tudi mnogo mornarjev.

Poslušalci predstavljajo resen značaj. Dasiravno je navzočih več strank socialistov, vendar niso razdeljeni po sedežih in levico in desnico. Na vzvišenem prostoru sedi Trocki, skrbno oblečen, zmagovalno se smehljajoč, in — Lenin, miren, rezerviran in zamišljen ter gđ. Kolotny, mlada, privlačna in resna.

Gđ. je med komisijarji, katere je izvolil revolucionarni odbor. Njo je odbor imenoval za začasno zastopnico urada za javno blagostanje. Mark Urič, komisar zunanjih zadev, je uradnik, s katerim morajo občeavati tuji poslani ki kajti prejšnji zunanji minister Tereščenko se nahaja v zaporu.

Poročilo iz finskega glavnega mesta Helsingfors pravi, da so se delegati baltičkega brodograjskega in armadni o i odločili, da se pridružijo revolucionarnemu od-

Vsi ministri prejšnje vlade so zaprti v trdnjavi sv. Petra in Pavla. Nahajajo se posamezno v celicah; toda z njimi postopajo uljudno.

Cadorna ni več poveljnik.

CADORNA NI VEČ POVELJNIK. — CADORNOV NASLEDNIK BO GENERAL DIAZ. — AVSTRIJCI IN NEMCI SO PREKORALI LIVENCO. — DOZDAJ SO VJELI NEMCI, AVSTRIJCI, BOLGARI IN TURKI VEČ KOT 350.000 ITALJANSKIH VOJKOV TER ZAPLENILI SKORAJ 2000 LAŠKIH TOPOV. — ODLOČILNA BITKA SE BO NAJBRŽE VRŠILA OB REKI PIAVE.

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 10, 1917, as required by the Act of Oct. 3, 1917.

Italijanski glavni stan, 8. nov. — (Zakasnelo poročilo.) — Na konferenci zastopnikov Anglije, Francije in Italije se je sklenilo, da se stvari stalni medzavezniški vojaški odbor.

V novem odboru bo tudi general Cadorna, ki je bil izza začetka vojne vrhovni poveljnik italijanske armade.

Razen Cadorne bosta v odboru tudi general Foch, štabni šef francoskega vojnega ministrstva in Hughes Wilson, član angleškega generalnega štaba.

General Diaz smatrajo kot enega najposobnejših italijanskih poveljnikov. Več let je bil v zvezi z generalnim štabom. Doma je iz južne Italije.

Berlin, Nemčija, 9. novembra. — Avstrijske in nemške čete so si izsilile prehod preko reke Livence ter tudi izvojevala zmago ob srednjem teku Taljenta, kjer je velik oddelk laških čet zadrževal prodiranje Nemcev in Avstrijcev, do čim se je general Cadorna z ostalimi četami umikal proti jugu. Vse te razvoje so objavili v naslednjem ugotovilu nemškega armadnega glavnega stana:

Naši oddelki, ki prodirajo na gorski poti, so zlomili odporno silo zadnjih straž sovražnika. Z obkoljevalnim nagibanjem so naše naključne čete odrezale umikanje sovražnih čet, ki še vedno drže postojanke ob srednjem Taljentu med Tolmezo in Žemono ter na krajnih utrdah gore sv. Simeona.

Dosedaj smo zajeli sedemnajst tisoč mož, nekega generala in 80 topov.

V planjavi se je razvil boj ob celi reki Livenci. Z močnim sunkom so nemške in avstro-ogrške divizije kljub razdeljenim mostovom izsilile pot preko reke ter potisnile sovražnika nazaj v zapadni smeri.

Skupno število jetnikov, katere smo zajeli, je naraslo dozdaj na več kot 250.000, več kot 2300 topov je padlo v naše roke.

V dodatnem poročilu, ki je bilo izdano zvečer, se glasi: — V Italiji si delamo pot naprej v gorah in na planjavi.

Italijanski armadni glavni stan, 9. novembra. — Glavna sila nemških in avstrijskih armad, ki so vpadle v Italijo, predstavlja sedaj fronto nekako 35 milj v ozadju ter ob reki Taljentu, do čim se poizvedovalne čete nahajajo osem do deset milj zapadno od reke z namenom, da najdejo točke, kjer bi se jim nudilo najmanj odpora.

Vse to proizvaža manjše spopade, vendar pa se še ni pričela dozdaj glavna bitka.

Reka Livence, za katero so se umaknili Italijani, je le ena serija zaporednih obrambnih črt. Italijanska armada ima še vedno v rezervi oddelke vojakov, ki pa seveda čutijo učinkovanje, povzročeno vsled zadnjega umikanja glavne armade. Velika ojačenja, bi v sedanjem trenutku nudila neprecenljivo pomoč in sicer po mnenju priznanih vojaških izvedencev.

Sedaj se je prvič zgodilo, da zavzemajo nemške sile ozemlje, na furlanskih planotah, ki so najbolj vzhodni del Benečke, ter so že dol-

ga desetletja v lasti Italijanov.

Taka invazija gre prav do srea principu narodnosti ter je tudi potisnila tevtonski klln ob celi južni črti Jadranskega morja.

S tem pa se pojavlja tudi težko vprašanje, če se bo Nemčija polastila končno celoga ozemlja Italije ob Jadranskem morju s pristanišči in mornariškimi postojankami ter s tem uresničila svoj cilj, da postane tako sila v Sredozemskem kot v Severnem morju.

Vse to pa bi se lahko zgodilo, če bi zavezniške potisnili Nemci in Avstriji s Furlanske planote.

To pa naj bi bilo obenem svrlo za zavezniške, da ni izgubljati nobenega časa za ojačenje, koncentriranje in vzporedenje zavezniških sil.

Rim, Italija, 9. novembra. — Tekom včerajšnjega dne smo nadaljevali z umikanjem svojih čet — pravi včerajšnje oficijelno poročilo. Večji oddelki so se umaknili, ne da bi jih pri tem nadlegoval sovražnik.

Številni spopadi so se završili med griči pri Vittorio ter pri stoku Monticane in Livence. Tekom teh spopadov so naše junaške zadnje straže uspešno zadrževale prodiranje sovražnika.

Kljub uspešnemu odporu sovražni stroj in pušk so naši aviatiki iznova obstreljevali sovražniške čete ob Taljentu. Izstrelili so pet sovražnih aeroplanov.

London, Anglija, 9. novembra. — V pretekli noči, je bilo izdano naslednje oficijelno poročilo: — Danes je izšlo v angleškem časopisu poročilo poročevalca "Ass. Press" pri laškem armadnem glavnem stanu.

V tem poročilu se objavlja, da morajo storiti zavezniški nekaj več kot pa dajati zagotovila, ter da je treba ojačenja glede ljudi in municije za ogroženo laško črto. Obenem se je izjavilo, da je razpoloženje Italijanov tako, da ne zaupajo zaveznikom glede njih namenov, da bi pomagali Italiji. Tudi je ugotovljeno, da so naše sovražnika tako velikanske, da morejo le mogočna ojačenja obrniti bojno srečo.

Vsa ta vznemirajoča poročila so popolnoma neprimerna ter proklamirana, da se napravi veliko zlo. S tem, da se ugotavlja, kako zavezniški ne vpoštevajo vojaškega položaja v Italiji, ter da slednji ne dajejo pomoči, ki jo Italija zahteva, v vseh teh zagotovilih ni niti pčice resnice. Poročilo, da so naše sovražnika velikanske je neumno pretiravanje.

Rim, Italija, 8. novembra. — (Poročilo posebnega poročevalca "New York Times"). — Moja opazovanja potrjujejo že prejšnje domnevanje, da je nujna potreba osredotočenih metod pri vojevanju te vojne. V bistvu je ta vojna največje trgovsko podjetje, kar se jih je kdaj podvzelo in dočim vrši nemški kajzer svojo službo kot tako, igra vsak imez zaveznikov več ali manj svojo lastno separatno ulogo. Kljub neizmernim virom so zavezniški razpravljali o kritičnih odločitvah ter slednje zavlačevali, dokler se ni izgubilo nude-

ne jim prilike. Omeniti hočem le en slučaj iz zadnjega časa: — Če bi gibanje ruskega generala Kornilova tako izkoristili zavezniški, kot bi ga izkoristil nemški kajzer ter izrazil to priliko, bi se mogoče rusko situacijo umirilo ter s tem onemogočilo naval na Italijo.

Ni je bilo niti posamezne zavezniške akcije, izvzemši bitko pri Marne, katero bi se lahko smatralo za velik napadalni udarec.

Zavezniški niso organizirani, da bi započeli in izvedli velike načrte. Mesto, da bi gledali vnaprej ter delali načrte na širši podlagi, se umaknejo, kjerkoli se pojavi pritisk, in posledica tega je ponavadi, da ostnejo za par dni ali par tednov za Nemci. Zgolj lokalne in politične zadeve cepijo zavezniška ministrstva ter odvajajo pozornost od večjih dogodkov.

Ne da bi se vpoštevalo številne prejšnje izgubljene prilike, bi moralo sedanje ogrožanje v Italiji s svojim resnim značajem združiti končno zavezniške sile da si predlože načrt, soglasno s katerimi bi se lahko spoznalo vojni položaj kor celoto ter koncentriralo sile s pogledom v bodočnost z originalnostjo ter udarno silo kot razumeno v Ameriki te stvari.

Z eno besedo rečeno, je po treh letih že enkrat čas, da se preneha igranje amaterjev proti profesionalcu. Če bo prevzela Amerika vodstvo, bodo vsi ostali voljno sledili, kajti proti nam se ne obračajo niti ena izmed številnih malenkostnih ljubosumnosti, ki značijo Evropo in vse zavezniške dežele inajzaj popolno zaupanje v našo ne sebičnost in naše zdravo vodstvo.

O načrtu, kako bi bojevali vojno na podlagi združene zapadne fronte, stezajoče se od Severnega morja pa do Jadranskega, razmišljata sedaj ministrski predsednik Lloyd George in Painlevé v družbi drugih visokih civilnih in vojaških uradnikov, ki so zbrani na posvetovanjih v Parizu.

Zapadno bojišče.

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 10, 1917, as required by the Act of Oct. 3, 1917.

London, Anglija, 9. novembra. Sinoči smo vprizorili uspešen nasok vzhodno od Hargicourta.

V sredo so naša nizka letala letala oddala več strelcev na sovražne čete in transporte in tekem dneva so vrgla več bomb na sovražne zakope in križja.

Tekom noči je bilo vrženih na sovražna letališča v Gontrode in St. Denis Westrem več kot tri toke bomb. Bombardirali so tudi železniška križišča in opaziti ije bilo zadovoljive uspehe. Uničenih je bilo več sovražnih letal, eno pa se je moralo poškodovano spustiti na tla. Uničen je bil en sovražni opazovalni balon. Eno naše letalo se ni vrnilo.

Paris, Francija, 9. novembra. — Sinoči smo vprizorili v Argonih več uspešnih napadov, ravno tako tudi na levem bregu Mozele v bližini gozad Avocourta ter smo zajeli več ujetnikov.

Po hudem bombardiranju so Nemci vprizorili dva napada na naše postojanke v gozdu Chaume pri Verdunu. Ta dva napada sta bila odbita. Sovražnik je imel velike izgube.

V gorenji Alzaciji je naš oddelk vdrl v nemške zakope severozapadno od Bisela v okraju Sepois. Potem, ko so preiskali postojanke, porušili utrdbe in vplenili material, so se vsi naši vojaki vrnili v svoje postojanke.

Angleži v Mezopotamiji.

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 10, 1917, as required by the Act of Oct. 3, 1917.

London, Anglija, 9. novembra. Vojni urad naznanja, da so Angleži 6. novembra zavzeli Tikrit ob Tigrisu, 90 milj severozapadno od Bagdada.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

bomo začeli takoj razpisovati, kakor hitro dobimo potrebne dovoljenja. Računa na naročila pravično, saj je par dni pozno.

TVRDEKA FRANK SAKNER

Separatni mir?

RADIKALCI BODO BREZ ODLAŠANJA PONUDILI SEPARATNI MIR. — DELALI BODO S POMOČJO NEMŠKIH AGENTOV. — ZANAŠAJO SE NA VOJAKE, KI SO ŽE SITI VOJNE. — USODA RUSKEGA NARODA JE V ROKAH VOJAŠTVA NA BOJNEM POLJU. — MOŽNOST KOALICIJE MED KERENSKIM IN KORNILOVIM.

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 10, 1917, as required by the Act of Oct. 3, 1917.

Washington, D. C., 9. novembra. — Privatne informacije v Washingtonu se nagibljejo mnenju, da bodo maksimalistični nasledniki Kerenskega sklenili z Nemčijo separatni mir. Načrt je, pogajati se za separaten mir, potem pa iti k armadi, katero bodo poskušali pregovoriti z vsakovrstnimi obljubami, da bo šla domov.

Uspeh tega gibanja je odvisen od tega, ako bo armada za to pridobljena. Naglica je pri tem največjega pomena. Naroda se motajo polastiti s presenečenjem, da bo nje govi želji po miru vstreženo.

Estremisti bodo tudi pričeli z vso naglico, kajti gotovo je, da so v stiku z nemškimi agenti. Prevzeli so veliko igro, ko obljubljaajo narodu, da mu bodo dali kar zahteva in da ga bodo bogato poplačali, ako sprejme njih državno drznost.

Toda resnica je, da je vsakdo, kar se tiče Rusije, v temi. Nikdo ne pozna pravega mišljenja ruskega naroda in ruskega vojaka. Od odgovora na to vprašanje je odvisen pomen sedanjega državnega preobrata.

Brez dvoma je za sedaj samo krajevnega pomena. — Mogoče se bo razširil, mogoče bo ostal omejen. Vse je odvisno od ruskega zpačaja. Odvisno je od tega, kako je Rus že utrujen vsled vojne in kako bo sprejel igro, katero sedaj igrajo maksimalisti.

V nekaj dnevih se bo pokazalo, ako bo načrt maksimalistov deloval ali ne.

Kopčni izid je odvisen od — armade. Nikdo pa ne ve, koliko so delavski in vojaški delegati vplivali na vojake. Ako ima armada isti pojem časti, kakor tedaj, ko je izsilila strmoglavljenje Romanovičev, potem bo skorogotovo postavila v Moskvi diktaturo, ki bo kmalu končala delo petrograjske tolpe, ki je pod vplivom Nemčije.

Ako pa je armada pri volji, da sprejme hitri mir, katerega morejo revolucionarji ponuditi, ako ga že niso ponudili, potem bo šla Rusija iz vojne.

Mnogi mislijo, da je edina rešitev Rusije v vojaški diktaturi in zdaj čutijo, da je bila storjena napaka, da ni bilo Kornilovo gibanje podpirano. Dejstva o tem gibanju je težko dobiti. Vse, kar vemo, je to, da je naša vlada stala na strani Kerenskega v tej krizi.

Vsakdo se lahko spominja, kako je javno naznanila posojilo in drugo pomoč. Mogoče se ima Kerenski zahvaliti naši vladi, da je ostal na krmilu.

Zavezniške vlade so že izgubile vero v Kerenskega in mislijo, da je mogoče spraviti Rusijo na kolena samo potom vojaške kontrole pod kozakiškim generalom.

Najboljši dokaz kozške zvestobe je njihova zahteva, da se mora strogo postopati proti boljševikom. Naša vlada pa se je oklenila Kerenskega iz razloga, ki je bolj sentimentalen kot pa praktičen; iz razloga, ki izhaja iz idealizma o besedi "demokracija".

Prevladuje pa še upanje, da maksimalisti ne bodo mogli razširiti svojo moč po celi deželi. Boje se pa, da bo prelite mnogo krvi in narod bo še bolj demoraliziran predno bo iz zmešnjav zrastla sila, ki bo mogla ohvladati situacijo.

Državni department in ruski poslanik sta brez oficijelnih poročil iz Rusije. Ker so brzoglavne črte v rokah radikaleev, zato je nemogoče dobiti jasno sliko o pravem položaju.

Ako kontrola brzoglavov ovira tudi odposiljanje poročil ameriškega poslanika in drugih diplomatičnih zastopnikov, ni znano.

Domnevanje, da bo nova moč v Petrogradu le malo časa na krmilu, sloni na dejstvu, da so kozaki, ki so največja ruska vojaška sila, vedno podpirali strogo konservativno vlado.

V nekaterih krogih so mnenja, da bo Kerenski, ki je zbežal iz Petrograda, ako se mu posreči, da pridobi na svojo stran generala Kornilova, katerega podpirajo kozaki, bo lahko v Moskvi postavil novo in še močnejšo vlado, kjer bo lahko računal na lojalnost in večino prebivalstva stare prestolnice.

Edina zapreka takemu uspehu bi mogla biti v tem, da je general Kornilov užaljen vsled ravnanja od strani Kerenskega, ki je v istem času omahoval med radikalei in konservativci, in bo odklonil svojo pomoč negotovemu voditelju.

Ker so se tudi boljševiki izrekli za demokratičen mir, ki je nasproten nemški ideji, zato bo nemogoče, da bi Nemčija sprejela od maksimalistov tako mirovno ponudbo ali pa premirje, ki bi slonelo na taki podlagi.

Pa tudi v slučaju, da Nemčija sklene separatni mir z maksimalisti, bodo centralne države morale držati na ruški meji veliko vojaško moč, kajti maksimalisti predstavljajo le majhni del ruskega naroda.

Vojaki, vojni ujetniki, sorodniki, prijatelji in znanci.

Poskrbujemo denarna izplačila v Franciji, na Angliškem, v Rusiji in Italiji.

Kadar nam pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pismo, katero ste prejeli od tam, kjer se ima plačilo izvršiti; na ta način nam pomagajte sestaviti pravilni naslov.

TVRDEKA FRANK SAKNER

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Na celo leto velja list za Ameriko \$3.50 Za celo leto za mesto New York 3.00
In Canada..... \$3.50 Za pol leta za mesto New York 1.50
Za pol leta 2.00 Za četrt leta za mesto New York 1.50
Za četrt leta 1.00 Za izposojništvo za celo leto 6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredno nedeljo in praznikov.
"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$3.50.

Advertisements on agreement.
Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoll polagati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejane številke naznani, da hitreje najdemo naslovnik.
Dopisom in pošiljankam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
New York City.

82 Cortlandt St., New York City.
Telephone: 2876 Cortlandt.
MAKING AN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL
FOR THE SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

Preobrat v Rusiji.

(From The New York Times.)

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 10, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Rešitev vprašanja, katero je Kerenski zavlačeval, je zavlačeval edino on. Bilo je jasno, da ga bo to zavlačevanje nadlegovalo, če ne uničilo.

Kadar si stojita nasproti anarhiji in red, si ni mogoče misliti drugega možnega izida kot boj na življenje in smrt.

Anarhija ne more sklepati kompromisov z redom, in obratno tudi ne red z anarhijo. Kerenski je skušal napraviti iz obeh silo, ki bi skupno delovala.

Edina posledica zavlačevanja eksplozije pa je bila, da je ta eksplozija tem večja.

Ker pa Kerenski najbrž ni mogel odvrniti neizogibnega konflikta s tem, da je zapiral pred njim oči, je bila le ena stvar, katero je mogel izvršiti s tem svojim postopanjem in to je tudi izvršil.

Lahko bi bi dal anarhiji prednost, ko bi se ne moglo še nadalje zavlačevati boja in to je tudi storil, dasiravno ne namenoma.

Če bi bil sprejel izzivanje v trenutku, ko so mu vrgli pred noge bojno rokavico, bi imel red več prilike za uspeh. Anarhija bi bila mogoče zmagala, vendar pa bi ne imela velikanskih prednosti, katere so ji dali ti meseci zavlačevanja.

Vzemimo, da bi bil nastopil Kerenski proti zboru delavcev in vojakov v pričetku s pretnjo sile ter tudi z voljo, da jo uporabi.

Vzemimo, da je izjavil, da je Duma kot edino izvoljeno zastopstvo, delujoče skupno in potem provizorične vlade, edina upravičena do vladne moči, dokler se ne izvoli ustavodajne skupščine.

Vzemimo, da ni hotel sprejemati nasvetov ali navodil od boljševikov in da je pozval vojaštvo, naj razkropi to skupščino. Prav gotovo je res, da bi sledilo v tem slučaju prelivanje krvi. To bi bila preiskusnja moči, ki bi se ne končala prej, dokler bi ne zmagala ali anarhija ali dokler bi ne zmagal red.

Ali pa ni to ravno isto, kar se približuje sedaj?

In kaj se je pridobilo s tem, da se je rešitev preložilo?

Ali ni bilo jasno od prvega trenutka, da sta si stali nasproti ti dve nezdržljivi sili, da mora imeti ena življenje druge, da ni mogoče ničesar drugega — kot smrt ene teh dveh sil?

S svojim zavlačevanjem je dal Kerenski, ki je imel najboljše namene, anarhiji le čas, da se širi in narašča in ni je stvari na svetu, ki bi hitreje rasla kot anarhija.

Vsi njegovi nadloveski napor in vse njegove žrtve so bile zaman. Zastonj je vpriporil svoje veliko potovanje na bojno črto, zastonj opominjal čete na njih dolžnost ter jih povedel sam v junaki, a brezkoristni boj.

Vsaka stvar namreč, katero je storil ali poskusil storiti, je bila podminirana od njega samega. Anarhija je zahtevala le časa in tega ji je dal Kerenski v polni meri. Boril se je proti anarhiji, a boril se je proti njej kot ribič v neki povesi iz Tisoč in ene noči, ki se je boril z mečem proti povodnji.

Kerenski je bil v zadnjem času bolj pripravljen priznavati neizbežni boj kot pa je bil v pričetku svoje vladave. Upal je, da se bo dalo doseči kompromis, a ni pri tem razumel, da noče anarhija nikakega kompromisa.

On ni hotel proglasiti boljševikov za stoječe izven postav ter izdati poziv na armado, da jih zatere.

On ni hotel pričeti z inicijativo, da bi se poučil o razpoloženju v armadi. Vojaški poveljniki so mu prostovoljno prinašali informacije, da bi ga podpirali, a on ni na podlagi teh zagotovil odredil ničesar potrebnega.

V navzočnosti naraščajoče ustaje spominja v številnih ozirih na Robespierre-a, moža francoske revolucije, moža teorij in besed, ne pa dejanj. Ironija usode tega moža je bila, da ga je prišla nasprotujoča stranka prav v trenutku, ko je hotel podpisati predolgo odlašano povelje za aretacijo njegovih nasprotnikov.

Kakšen obseg bo imela zmaga boljševikov, ne bomo

še izvedeli v tako kratkem času. Oni kontrolirajo sredstva ter dobivamo mi le take informacije, ki so njim povšeči.

V zadnjem času je bilo opaziti več znamenj, da stvari izven Petrograda ne stoji zanje tako sijajno kot v glavnem mestu samem.

Lenin pa, ki je inkarnacija nove vlade, je izvršil premeten udarec s tem, da je takoj proglasil izročitev zemlje v roke kmetov ter poravnava ekonomske krize.

Opozicija je morda prav tako zelo za te stvari kot so boljševiki, a ta izjava spravlja slednje v afirmativo, dočim se nalaga breme dokazov na nasprotnike. Kmet, ki ni bil preveč prijazen svetu delegatov delavcev in vojakov, naj bi pa ostal vsaj neodločen.

To je bil drzen in nevaren udarec, s katerim se je skušalo potisniti klino prav v sree sil red.

Ni nam treba v posebnem izjaviti, kakšna nesreča bi bila za stvar zaveznikov zmaga boljševikov.

Z mirom, ki ga predlagajo, bi bilo oproščenih 147 nemških divizij, katere bi vrgli na zapad. Obenem pa bi se rešilo živilski problem v Nemčiji.

Boljševiki sicer izjavljajo, a ni resnično, da bi mogla ostati Rusija popolnoma nevtralna v tej vojni in separaten mir bi gotovo pomagal centralnim zaveznikom.

Trocki in Lenin.

(From The New York Times.)

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 10, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Leon Trocki, najbolj aktivni, New Yorku. Ta list je sedaj preveč ne, resnični načelnik nove maksimalistične ustaje, je bil eden najbolj odličnih ruskih radikalcev, ki so se preteklega marca vrnili v rojstno deželo iz prognanstva v tej deželi. Trocki je živel v Bronxu, New York v času, ko se je strmoglavilo carja. V tej deželi pa ni bil več kot tri mesece, kajti prej se ga je izgnalo iz Nemčije, Francije, Švice in Španije.

Pravo ime maksimalističnega voditelja je Leber Braunstein ter se je rodil v nekem majhnem mestu v ruski guberniji Kerson ob Črnem morju. Postal je ekstremen socialista in ker je bil tudi precej pisateljski nadarjen, je postal kmalu upliven med revolucijo narnimi voditelji koncem devetnajstega stoletja.

V revoluciji leta 1905 je objavil Trocki knjigo, ki je praktično označevala nebo za mejo ruske revolucije, ki je takrat precej uspešno napredovala. Zahteval je sprejem celoga socialističnega programa, ne le v Rusiji, temveč tudi drugod in dokler bi se tega ne doseglo, bi ne smela revolucija nikdar počivati. Poraz gibanja v naslednjem letu ga je postal v Šibirjo, a par let pozneje je bil oproščen, nakar je zopet prišel s svojim revolucionarnim delovanjem, vsled česar se ga je prisililo oditi v inozemstvo.

V pričetku vojne se je nahajal v Berlinu, a radikalni nauki so bili preveč za berlinsko vlado, ki se ni prav nič ogrevala za socialistični program, razven v tujih deželah. Vsled tega je bil prisiljen oditi v Švico, a tudi tam se je mu zdela atmosfera precej ledena. Čez nekaj časa je prišel v Pariz ter izdal tam časopis, a francoska vlada ni dovolila razširjenja njegovih naukov, kakorhitro so prišli v Francijo ruske čete in odšel je raditega v Španijo.

V zadnji zimi pa je postala tudi Španija zanj prevroča.

Povsod, kamor je prišel, ni bil le središče in voditelj radikalizma, temveč tudi njegov najbolj močni žurnalistični propagator in vsled tega ni bila španška bolj gostoljubna za njegove ekstremne nazore kot niso bile že druge dežele. Soglasno z izjavo nekega Newyorčana, ki ga je dobro poznal, se ga je nasilnim potom spravilo na neki park in šele par dni pozneje je izvedel, kam je parnik namenjen.

Parnik je bil namenjen na Cuba, a ta otok je premajhen, da bi mogel služiti kot polje za energijo Trockija. Vsled tega se je takoj odpeljal iz Havane v New York, kamor je dospel dne 14. januarja tekočega leta. Trockija so pozdravili ne le najbolj radikalni ruski socialisti, temveč tudi nemški socialisti. Voditelji radikalcev na istočni strani New Yorka in v Harlemu so opremili z vsem potrebnim hišo, v kateri se je nastanil. Njegovi častilci so bili vsled tega zelo presenečeni, ko je zapustil mesto s tako naglico, da ni bil obveščen o tem noben izmed številnih podpirateljev Trockija.

Pohištvo pa so prepustili sami sebi v prazni hiši in sicer dolgo časa.

Ko se je mudil Trocki v New Yorku je pisal veliko člankov za židovski socialistični list "Vorwärts" ter je bil precej časa glavni urednik "Novega mira", nekakega javnega, da Lenin ne bode razumel socialističnega lista v

Nikolaj Lenin, katerega označujejo zmerni liberalci po celim svetu kot zlega duha ruske revolucije in katerega je general Brusilov obdolžil, da je plačan nemški agent, je kot vse kaže, vodilna sila sedanega rusa, kajti on je bil javno voditelj maksimalistov, ki so se dvignili dne 16. julija v Petrogradu, kojih ustaj pa so zatrti, potem ko je bilo na stotine nedolžnih civilstov masakriranih s strojnimi puškami.

Ti ljudje so sledili Leninu v njegovi vstaji proti provizorični vladi. Ta vstaja, ki je sledila izjalovljenju ruskih armad v Galiciji po prvotni uspešni ofenzivi, je dovela skoraj do tega, da so se Boljševiki polastili Petrograda ter do resignacije princea Lvova z mesta ministrskega predsednika, nakar je prevzel Kerenski vrhovno oblast.

Od onega časa naprej se je Lenin skrivaj.

Izdana so bila sicer takoj povelja za njegovo aretacijo in poročila so celo, da so ga prijeli na Finskem, v bližini švedske meje da pa so ga par dni pozneje rešili v svojih prijateljih.

Se pozneje je bilo poročano, da se skriva na Švedskem in v Švici, a zadnji čas se je doznalo, da je preživel večino tega časa na Finskem in v stalni telefonični zvezi s Trockijem in drugimi voditelji maksimalistov.

Na vsak način pa se je hotel pojaviti na demokratičnem kongresu v Moskvi, ki je se vrnil v septembru, in boljševiki so bili tako drzni, da so zahtevali od Kerenskijem, da Lenin ne bode aretirani.

Ker pa Kerenski tega ni hotel sporiti, je ostal Lenin v svojem skrivališču.

Kljub temu pa se domneva, da bi ga lahko našli, če bi si upal Kerenski uporabiti skrajna sredstva.

Lenin se je moral kot večina ruskih agitatorjev posluževati tujega imena pri svojih revolucionarnih akcijah. Njegovo pravo ime je Vladimir Iljič Uljanov. Rodil se je kot član plemenitaške rodbine v Simbirsku ob Volgi krog leta 1870. Eden njegovih bratov je bil usmerjen ker se je udeležil komplota proti življenju carja Aleksandra II. malo pred časom, ko je bil ta car dejansko umorjen, leta 1881. Lenin je postal splošno znan od leta 1890 naprej kot voditelj radikalnih socialnih demokratov, ki so vstrajali pri tem, da se dobesedno uveljavljajo Marxove teorije ter kot agitator proti boljševiki.

Njegova najbolj znana knjiga je "Razvoj kapitalizma v Rusiji."

Izvoljen je bil v drugo Duma po revoluciji leta 1905, a bil je prisiljen oditi v prognanstvo, ko je zmagala reakcija. Pričetkom sedanje vojne se je mudil v Krakovu ter je bil interniran kot sovražni tujec. Kmalu nato pa so ga izpustili ter mu dovolili odpotovati v Švico, kjer se je že nastanila kolonija ruskih revolucionarjev.

Po izbruhu revolucije je ruska provizorična vlada sklenila dogovor z Nemčijo, glasom katerega naj bi se revolucijonarem v Švici dovolilo vrniti se domov preko Nemčije. V povračilo pa bi izpustila Rusija nemške civiliste. Lenin je nadeloval oddelku revolucijonarjev, ki se je vrnil po tej poti, in njegov socialni program, za katerega se je vedno zavzemal, je bil sprejet.

V Petrograd je dospel 16. aprila in sicer ravno potem, ko so pacifisti v Sovetu izsilili resignacijo Miljukova. V Petrogradu pa je takoj pričel agitirati za neposreden mir in splošno konfiskacijo zemlje.

Vse kaže, da ga je vlada sprva podcenjevala. Čejde je rekel, da ga bo revolucija najbrže obsorbirala in ni prav nič razlike, če bi ga ne, kmalo pa je njegov list "Pravda" vpriporil ostre napade na Anglijo in Francijo, postal s tem upliven in popustljivost vlade je od onega časa naprej temeljila na teoriji, da bi ga njegova aretacija napravila mučenikom.

Gotovo je, da so sprva splošno odklanjali njegove ekstremne nazore, a kmalo je začel pridobivati na moči ter postal središče radikalnih pacifistov, dasiravno je vedno odklanjaj dolžitve, da je v službi Nemčije.

Mirovni načrt, ki ga je objavil v nekem govoru, je baje dobesedno isti, ki je bil objavljen po brezničnem poročilu bavarskega princea Leopolda, in Lenin ni mogel se dotedaj zadovoljivo zanikati dotizite generala Brusilova.

Kljub temu pa je stalno pridobil na moči. Nastanil se je v palači, ki je bila prej last plesalke Kšezinskeje, ljubice carja Nikolaja, in stražil ga je v tej palači prvi polk strojnih pušk, ki mu je ostal zvest do časa, ko je moral julija meseca začasnó v prognanstvo, v katerem je zasnoval novo vstajo maksimalistov.

Potopljene ladje.

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 10, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

London, Anglija, 7. novembra. Iz sinočnega poročila angleške admiraltete je razvidno, da se je štjevo potopljenih trgovskih parnikov v preteklem tednu zmanjšalo. Potopljenih je bilo samo 3 trgovskih ladij nad 1600 ton in 4 ladje pod to tonazo.

Rim, Italija, 7. novembra. — Izgube laških ladij preteklega tedna po podmorskih čolnih v vseh morjih znašajo dva parnika pod 1500 ton in tri jedrnice pod 100 ton.

Pariz, Francija, 7. novembra. — Izgube francoskih ladij prejšnjega tedna je ena ladja nad 1600 ton in ena ladja pod to tonazo.

Rojake v ruskem ujetništvu prosim, če kdo kvaj ve o mojih dveh bratih, ki se že nahajata dva in pol leta v ruskem ujetništvu. Imena sta ANTON in JAKOB JERMAN, doma sta iz Most pri Kamniku. Če mi bo kdo kaj poročal o njiju, mu bom zelo hvalečen, če pa sama čista to objavo, naj se mi pa oglasita na ta naslov: Joseph Jerman, Box 14, Oran, Illinois, U. S. America. (4-12-11)

Dopisi.

000

Camas & Oak Park, Wash.

Rojaki Slovenci in Slovenke, ogibajte se Camasa, ker tukaj je izbruhnila stavka. Zastavljali smo dne 23. oktobra, ker družba ni hotela priboljšati plače 25c na dan vsakemu delavcu in ker ni voljna pripoznati unije. Kakor se siliš, bi družba že rada plačala 25 centov več na dan, samo unije ni voljna potrditi. Stavkokazov do sedaj ni več kakor 20 do 25, pa mislim, da tudi tem bo kmalu zazvonil mrtvaški zvon in potem jih bomo pa poslali k vrnaru.

Ravio tako in za isto stvar so delavci na stavki v Oregon City, Ore. Najprvo so prenehali z delom v Crown Willamette Paper Co. Mill. Iz simpatije do stavkarjev so drugi dan tudi delavci sli nst stavko pri Hawley Pulp and Paper Co., ker vsi delavci, kar jih dela pri teh dveh družbah, spadajo v International Brotherhood Pulp Sulphite Union, kar jih pa dela pri strojih, pa spadajo k Paper Makers Union.

Kakor se čuje, bo mogoče stavka trajala dolgo časa. Ako bodo pa delavci še nadalje tako vstrajali, kakor so do sedaj, potem bo zmaga na naši strani.

Torej, rojaki Slovenci, bodite pozorni, ker družbe zelo razpisujejo oglase za delavce. Oglasi se glase, da neučeni delavci dobe plače 75c na uro, učeni delavci pa po \$1 na uro. In še več podobnih laži kroži naokrog. Torej se enkrat: Pozor! Proč od Camasa in Oregon City, dokler je stavka! Michael Stružnik, stavkar.

Ocean Falls, B. C. Canada.

Naj mi bo dovoljeno, da nekoliko popišem tukajšnje razmere.

Delamo noč in dan, izveniški nedelje. Tukaj je papirna, ki je prišla obratovati 1. junija, toda ne popolnoma, ker se ni dovršena. Sedaj sta v tiru samo dva stroja; v kratkem bodo postavili še druga dva, ki bodeda največja na svetu. En stroj bo naredil 65 ton papirja 204 palce širokega v 24. urah. Delavcev pri nas manjka, ker je majhna plača. Delavci zasluži po 35c na uro. Mnogo je Japoncev, ki delajo po 25 do 27 centov na uro. Sva samo dva Slovenca, več pa je Poljakov in Italijanov; tudi Indijec je precej.

Prvega oktobra je postala British Columbia suha; zdaj pijemo samo se jabolčnik.

V decembru bodo polklicali v prišlino vojaško službo 25 tisoč mož v starosti od 20 do 41 let. Kdor se bo branil, ali pa pobegnil in ga bodo vjeli, bo kaznovan s 5 let težkega dela.

Nikakor ne morem najti, ki bi se ogreval za vojno. Vsakdo govori samo, kako bi se odtegnil vojaščine.

Za vojno agitirajo samo Italjani; sami pa ne gredo.

V zadnjem času se mnogo govori o slovenskem narodu, kateremu hočejo dati svobodo. Ako bi bilo temu res tako, bi bili lahko Lah že davno vstajali, da ne bi razbijal slovenskega sveta. Do zdaj smo bili mi ubogi Primorci peto kolo Avstrije, zdaj nas bo tlačil pa Italjan. Kakor smo bili zaničevani pod avstrijsko vlado, tako bomo tudi pod laško. Ne dobite niti enega Krašoveca, ki bi se potegoval za Avstrijo, kajti storila ni za nje še nič. Ako bi kdaj kaj skrbela za Kras, tedaj ne bi bilo treba kraskim ženam nositi vode cele ure daleč. Mnogo drugih avstrijskih zaničnosti bi lahko naštel, toda naj za danes še molčim.

Vendar pa naj nekoliko opišem naš preljubljeni Kras, katerega "vrabci" tako zelo ljubijo.

Kras se prične pri Kostanjevici; tukaj se namreč prične hribi, ki pa niso visoki. Prvi hrib je

Fait; potem so zadržena do Rihemberga. Ob vznožju teh hribov je Vipavska dolina. Približno po sredini Krasa se razteza druga vrsta hribov, kateri so primeroma visoki in kot malaš pripravi za obrambo celoga Krasa. Seveda pride v poštev streljanje s topovi. Po vsem Krasu je polno malih hribov in tako mislim, da je Trst nemogoče zavzeti. Meni so znani vsi hribi Kostanjevice do Sežane, ker sem večkrat vse preplezal. Rojaki, pomislite, kako veliko škodo je povzročila na Krasu vojna. Večinoma so bili ti kraški hribi pogozdeni z borovci. Prvi hrib je bil zasajen pred 35. leti. Drevje je bilo že tako veliko, da ga je bilo mogoče že sekati. Zadnji hrib, ki je bil pogozden, je bil Fait. Pred sedmimi leti sem sam skončal na tem hribu pogozdovanje. In danes bo vse to razbito in Kras bo zopet manj vreden. Milijone bo treba zopet šteti in čakati bo treba, da se bodo ti milijoni dobili, potem se bo šele zopet pričelo s pogozdovanjem.

Vem, da je mnogo Kraševcev, ki so bolj zmorni pisanja kot jaz. Veselilo bi me, ako bi se ta ali oni kdaj oglasil v "Glasu Naroda". Pozdrav vsem rojakom, posebnico pa Kraševcem.

L. Colj, civilni ujetnik.

Rusija bo nadaljevala vojno.

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 10, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Pariz, Francija, 7. novembra. — Novi ruski poslanik Maklakov je prišel v Pariz. V pogovoru s poročevalcem "Tempsa" je rekel, da Rusija naglo uvideva potrebo, ki pritiskajo na njo iz vojaškega kakor tudi političnega stališča.

Dodal je, "da ima Rusija trdno voljo nadaljevati vojno nerazdružljivo zvezana s svojimi zaveznicami."

Delajo s polno paro.

Baldwinove tovarne za izdelovanje lokomotiv v Philadelphiji, Pa., so izgotovile te dni 72 lokomotiv za zaveznice železnice, katere bodo takoj poslane na Francosko. Tovarne, v katerih dela 20 tisoč mož, delajo s polno paro, tako da bo mogoče izgotoviti v enem letu 3600 lokomotiv. Pretečeno leto so jih izgotovili samo 1989 in leta 1906, ko so tovarne obratovala tudi s polno paro, pa 2666. V bodoče se bo torej izdelalo po več kot en tisoč strojev na leto več kakor kdaj poprej.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Nekdo, Kircad, Ill. — Ako je bila izdana kaka naredba v Illinoisu, da se morajo žene registrirati, potem so pod kaznijo zavezane pokoriti se vladni odredbi.

SLUŽBO DOBI

Slovenka pri družini za varovati otroke. Dobra služba za deklo ali udovo, čeprav ima enega otroka. Mrs. Helen Rostochar, 220 Broomfield St., Hoboken, N. J. 3x

Kje je Rus?

Povišanje poštnih pristojbin.

000

Opozarjamo vse čitatelje, kakor tudi ostale rojake, da je poština od 2. novembra naprej sledeča:

Za pisma in druge pošiljke po prvem razredu izvenemski lokalna pisma, znaša poština 3 cente za vsako unčo, ali pa del unče.

Lokalna pisma po 2 centa za vsako unčo, ali del unče.

Poština 3 cente znaša za vsako pismo, ki se naslovi iz enega kraja v drug kraj v Združenih državah, nadalje v Canado, Kubo, Mehiko, Panamo in Shanghai na Kitajskem.

Za dopisnice in razglednice znaša poština 2 centa.

Nauki italjanskega poraza.

(From "The Evening Mail".)

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 10, 1917, as required by the Act of Oct. 3, 1917.

Ko sem zapustil italjansko fronto to poletje ter se vrnil v Združene države, je obstajalo dosti upanja, da se bodo nahajale čete generala Cadorna v jeseni v boljsem položaju kot so se nahajale kdaj poprej.

Res je bilo par odsekov fronte, kjer je primanjkovalo težkih topov. Bilo je tudi precej vznemirjenja glede načina, kako spraviti na določena mesta potrebno material, kajti ni bilo Josti premoaga na razpolago. Nobenega dvoma pa ni bilo glede tega, da bodo Italjani pri konečnem sodelovanju z zavezniški premagali vse težkosti ter završili uničenje avstrijskih armad na težki gorati fronti.

Na kako nesrečen in strašen način pa se je celi prizor izpremenil! Avstrijski so dobili novega poguma. Veliko ozemlja je bilo izgubljenega, dasiravno ni to bilo važnosti in prvega pomena. Bolj važno pa je, da se je moralo žrtvovati veliko junaških življenj in da je vzel sovražnik veliko številno ječnikov.

V duhu vidim ozke ulice malega in starinskega Vidma (Udine), kjer sem se nahajal pri italjanskem glavnem armadnem stanu, in te ulice so polne nemških in avstrijskih vojakov, ponosnih na njih zmagovito brutalnih proti pozlačeni italjanski narod. Vidim tudi cele reke beguncev, ki se pomikajo naprej preko velike beneške planjave, in vidim starinska mesta ter druge reke kot sem jih videl najprej v Franciji, nato na Poljskem, pozneje v ruskih baltskih provincah ter na Rumunskem.

Vidim, kako so ceste prenapolnjene in zastavljene, dočim si vojaški transporti prizadevajo priboriti si pot skozi gnečo. Vidim preplašene ženske, jokajoče se dečo, stare moše, ki morejo komaj več kot vleči samoga sebe na prejš, dasiravno željni, da bi stregli kaj dobrega za slabe in trpeče krog njih.

Lahko si predstavljam razburjenje in ogorčenje generalnega štaba vsprito odhoda iz Vidma.

Dvakrat mi je bila dodeljena sreča, da vidim slične stvari. Ko so prepadili ruskega velikega kneza Nikolaja, vrhovnega poveljnika vseh ruskih armad, iz njegovega glavnega stana od strani napredajočih Mackensenovih čet v poletju 1915, je čisto enostavno zavozil naprej vlak, v katerem je živel s svojim spremstvom in štabom. Vlak se je nahajal v gozdu, ki ga je skrivaj pred nadobrodno pozornostjo sovražniških aeroplanov. Zakurili so stroj, vlak je odstopil ter se ni prejel ustavit, dokler ni dospel do Mogileva, kjer se nahajala ruski glavni stan od onega časa naprej.

Bog kralja Ferdinanda in rumunskega glavnega stana iz vasi, ki je ležala trideset milj od Bukarešte, katero so zasedli Nemci, ni bil tako lahek. Vse priprave so se vršile z divjo naglico in prav v zadnjem trenutku. Na cestah, ležečih v bližini, so me na dan odhoda generalnega štaba opozorili, da se nahajajo nemške kavalerijske patrulje v neposredni bližini. Prihodnji dan je šla nemška kavalerija po teh cestah, a armadni glavni stan je bil že daleč proč.

Nikakor brane za generalni štab. Spominjam se, kako sem se nahajal na železniški postaji v Ploesti, ki je središče rumunske petrolejske industrije. V to mesto je dospel z vlakom rumunski generalni štab. Bilo je krog sedme ure zvečer. Jaz sem zapustil glavni stan par ur prej ter se odpeljal z avtomobilom v Ploesti. Jaz in neki drugi poročevalci sva zadrževala polovico putana, katerega sva imela s seboj. Spoznala sva nemce, da je potrebno nositi s seboj toliko živil, kot jih more človek jesti.

Tedaj so prišli častniki iz glavnega stana, lačni, a kljub temu veseli vsprito upanja na dobro večerjo. Njih veselje pa je malo časa trajalo, kajti izvedeli so, da ni v železniški restavraciji niti najmanjše zavistne stvari. Odhod in beg se je pospešilo na tak način, da se ni spravilo na vlak nih kakih živil in niti ni misliti na to, da bi naročili živila na katerikoli mestu spotoma.

Sedaj pa so se ti žalostni prizori, kojih priča sem bil na Rumunskem v pretekli jeseni, ponovili v Italiji. Kako se je zgodilo to? Zakaj se je vojna sreča na tako tragičen način preobrnila?

Zdi se mi, da je vzrok rumunskega poraza isti, ki je tudi povzročil to obžalovanja vredno nesrečo naše zavezniške Italije.

Ta vzrok pa je pomanjkanje zadostne koordinacije vseh zavezniških sil, pomanjkanje popolne ko-operacije ali popolnega sodelovanja, ki je edino v stanju prinesiti uspeh v vojni.

Skušal sem opozoriti javnost na to slabo točko v našem boju, dokler je ležala v agoniji Rumunsko. Pošiljal sem domov brzojavke ter izjavljaj, da je privoljenje, da stopi Rumunsko v vojno nem-pripravljenost in da sledi nato svojnemu lastnemu načrtu, naravnost izživljanje nesreče, ki naj bi se oprijela naših bander. Vpraševal sem, kaj je delal zavezniški vojni svet v Parizu. To je vprašanje, ki ga stavljam tudi še sedaj.

Ta zavezniški vojni svet se je oživitvori izrečno v namenu, da se prepreči slične katastrofe, kot so zadele Rumunsko ter sedaj Italijo.

Nemci so bili vedno v posesti neizmerno pridnosti, ki je obstajala v centralni in enotni kontroli vseh sil, ki so bile sploh na razpolago. Ko je stopila Bulgarska na stran centralnih zaveznikov, so storiili Nemci vse, da ojačijo odporno silo Bulgarske in nato se ji je dodelilo prav določeno nalogo. Ko so Nemci skušali napotiti Rumunsko, da stopi v vojno na njih strani, so ji obljubili vse, kar bi potrebovala glede vojnega materiala, s čemer bi se Rumunsko izpremenilo v bojni stroj prve vrste. Stavili so celo predlog, da dajo Rumunski na razpolago generala (katerih so res potrebovali), nadalje častnike, ki bi nadzorovali tehnično službo v vojni, artilerijo, avijatiko, kopanje, zakopov ter metanje bomb. Obljubilo se je končno dva nemška armadna zbora, ki naj bi okrepila domače čete.

Prav gotovo bi bil posel zavezniškega vojnega sveta, da bi vedel, v koliki meri potrebuje Rumunsko vsega tega, ki bi hoteli biti njeni naporji sploh kakor koristi za zavezniške in za Rumunsko samo. Zavezniški vojni svet, ki bi bil na višku svoje naloge in ki bi bil v posesti zadostne avtoritete, bi nikdar ne dovolil, da bi se zgodila taka nesreča, kot se je v pretekli jeseni.

Videti bi se jo moralo vnaprej.

Na drugi strani pa tudi ne domnevam, da bi se smelo dovoliti, da bi ta udarec, katerega je na svoj unani mojstrski način prizoril Mackensen, padel na Italijo. Mi vsi smo vedeli, da se Nemčija pripravlja na ta udarec.

Ne vem, če so Italjani v resnici tako odločno in obupno prosili za pomoč, kot se izjavlja sedaj, vendar pa mislim, da bi zanje sploh ne bilo potrebno prositi za katerikoli pomoč z zavezniške strani.

Če bi vodili zavezniški vojni naprej kot celoto, ne pa kot serijo različnih vojn, bi ne bilo potrebno za nobeno izmed zavezniških armad, da sploh prosijo za kako pomoč. Potrebe vsake posamezne armade bi se videlo vnaprej ter odredilo temu primerne korake. Take udarce, kot jih je izvedel Mackensen, bi se videlo vnaprej ter jih primerno pariralo. Material bi se pošiljal na mesta, kjer bi bil najbolj potreben. Ljudi, to je vojske, bi se pridelovalo te ali oni fronti, in sicer brez ozira na narodnost.

To je nemški načrt in imeli smo priložnost videti v treh letih vojne, da se je ta načrt izvrstno obnesel. Videl tega se zdi meni bistveno za zavezniške, da ustvarijo ali vsaj vprizidejo poskuse, kako ustvariti slično centralno poveljstvo, ki dejanski obstaja na strani sovražnika.

Težkoče pri tem so vresnici velike. Nemčija postopa s svojimi zavezniški kot z vazalnimi državami. Svojo voljo jim naravnost vahi. Avstrija, Turčija in Bulgarska morajo storiti, kar se jim zapove in ukaže. Na naši strani pa se bore zavezniški kot enaki in vsled tega je lahko umevno, da bi se pojavile velike težkoče, če bi se skušalo oživitvori enoten načrt akcije, na podlagi katerega bi se lahko usatralo vojno kot eno vojno gibanje.

Trpljenje Poljske.

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 10, 1917, as required by the Act of Oct. 3, 1917.

Zurich, Švica, 8. novembra. — Predsednik rešilnega poljskega odbora v Varšavi, princ Sapjeha, se sedaj nahaja v Švici, da naprosi Ameriški Rdeči križ za takojšnjo denarno pomoč, da se pomaga stradalajoči Poljski. To naj bi bil dodatek hrani, katero poskuša ameriški Rdeči križ s pomočjo ameriškega državnega departamenta, poslati poljskim otrokom, ki trpijo veliko pomanjkanje.

Prinesel je s seboj statistiko, iz katere je razvidno, da so med otroci, ne pa kot celo vrsto separatnih zapletljajev.

Vem, da je nemogoče imenovati posameznega generala, ki bi razpolagal s celotno vojsko silo zaveznikov, kot razpolaga general Ludendorff z vsemi silami centralnih zaveznikov. Vstrajam pa pri naziraju, da je treba takoj pričeti z ustanovitvenjem zavezniškega generalnega štaba, kjer bi bile Združene države, Anglija, Francija in Italija enako zastopane in kamor bi lahko drugi vojskujoči se narodi odposlali posvetujoče častnike.

Če tega ne storimo, moramo pričakovati nadaljnjih nesreč, sličnih onim, ki so se zvršile na Rumunskem in v Italiji. Belgija in Srbija sta bili uničeni in pregaženi, še predno smo bili v stanju spraviti na nogo celo svojo silo.

Sedaj pa imamo dosti sile na razpolago, da jo lahko skrbno porazdelimo. Ne smemo dovoliti, da bi se katerega naših zaveznikov zajelo pri katerikoli nedostatku kot se je zajelo Italijane.

Strah pred nemškim imenom.

Vem tudi, da je pripisovati poraz, ki ga je doživela italjanska armada, na katero je padel prvi težki udarec Mackensenovega kladiiva, v veliki meri strahu pred nemškim imenom.

Nemci so bili v stanju vstvariti tradicijo, ki napoljuje s strahom vsako armado, ki ni Nemeem enakovredna. Takega strahu ni opaziti na angleški ali francoski fronti. Rečem tudi, da so se Rumunski zelo kmalu iznebili tega strahu. Vzrok, zakaj se niso mogli ustavljati nemškemu navalu, je bil, da je bila njih vojna oprema neizmerno slabša od nemške. Če bi se mogli boriti vsprito enakih pogojev na obeh straneh, bi se brez dvoma drugače izkazali.

Italjani bodo brez vsakega dvoma kmalu spoznali, da ni Nemeiz bližnje niti iz daleka tako strašen, kot je videti iz daljave. Ni namreč kakovost ali kvaliteta nemškega vojaka, kateri je pripisovati uspehe, katere je bil dosegel Mackensen pri svojih pohodih. To je kakovost vodstva, skrbna priprava ter obilna zaloga vojnega materiala.

Na naši lastni strani imamo enako dobre možnosti na razpolago in obseg potrebnega vojnega materiala je celo večji kot oni pri sovražniku. Mi pa ne uporabljamo svojih možganov v enako dober namen in na enako uspešen način. Mi ne postopamo s svojim vojnim materialom kot onim, ki pripada celoti zaveznikov, neglede na izvor tega materiala.

Najbolj majna potreba vojne, kot je razvidno iz dogodkov ob Soči in na benekih planotah, je sedaj ta, da se v tem pogledu nemudoma izpremenimo. Svoje vire za vojno moramo združiti. Ne sme se pojaviti nobeno vprašanje, kateremu narodu pripada to in kateremu ono. Vsako stvar pa je treba poslati tja, kjer se jo najbolj potrebuje.

Francija je v pričetku sedanje vojne vpadla v Alzacijo, Rumunsko si je skušala zagotoviti Transilvanijo v času, ko je zahtevala strategije, da vrže svojo glavno silo na fronto ob Donavi. Drago plačano zavzetje Bitolje (Monaštirja) se je vprizorilo le v namenu, da se napravi Srbom uslugo. Skozi več kot eno leto od sedaj nazaj se je zavezniška strategija vedno bolj prilagojevala skupnemu načrtu. Sedaj pa moramo iti še en korak naprej. Tudi svoje dispozicije glede vojakov in materiala moramo prilagoditi skupnemu in splošnemu načrtu.

Imeti moramo zavezniški generalni štab, ki bo izdelal tak skupni načrt. Ta štab bo moral določiti, koliko mora doprinesiti vsak posamezni zaveznik in kako takotike mora zasledovati. Mi potrebujemo edinstva sklepa in edinstva gibanja.

ci umrljivost in jetika ter druge nalezljive bolezni tako razširjene, da je pomoč nujno potrebna, kajti zima je pred durmi. Rekel je, da je mogoče rešiti še na tisoče otrok, ako se more zdaj dobiti potrebne denarja.

"Naši viri so pošli", je rekel princ Sapjeha, "in samo Amerikanci nam se morejo pomagati. Tri leta se nahaja Poljska v vojni; plačuje tri četrtine računov za dobrodelne namene; od zunaj pride samo ena četrtina denarja, toda to zimo se to ne more več delati. Molimo, da bi zima bila mila, kajti to je edina naša pomoč. Naša mesta so bankerotna in ne morejo podpirati niti zavetišč.

Tri dni prej, ko sem odpotoval iz Varšave, so prišla zastopstva 212 zavetišč k meni in so rekli, ker Varšava ne more nič več prispevati, da morajo 1. decembra imeti 50 tisoč dolarjev, ali pa bodo morali zapreti zavetišča. To se pravi, da bo 53 tisoč otrok vrženih na cesto. En dolar na mesec za vsakega otroka more rešiti te otroke. Primerjajte velikansko ceno, ki uničuje človečanstvo v tej vojni, z malo ceno, ki more rešiti človečanstvo.

Poslali smo 30 tisoč otrok na kmete, toda s tem smo morali prenehati, kajti kmetovalci pravijo, da so veseli, da morejo sprejeti otroke, toda treba jih je oblačiti, česar pa kmetje ne morejo. Tudi mi tega ne moremo.

Od nemške vlade smo dobili dovoljenje, da smemo za najnižjo ceno kupiti 10 odstotkov zalog v skladiščih v Lodzu, ki so se jih Nemci polastili. Ako bi imeli denar, bi se poslužili tega dovoljenja in oblekli bi pol milijona otrok, ki bi drugače to zimo zmrzovali. Pomisliti je treba, da v teh domovih ni premoaga in da morajo otroci po dnevi in ponoči biti v svojih oblekah. Imamo 52 krajevni odborov, 800 pododborov in 15 tisoč delavcev."

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašeni pobirati narodnino, na dnevnik "Glas Naroda". Narodnina na "Glas Naroda" je: za celo leto \$3.50, za pol leta \$2.00 in za četrt leta \$1.00. Vsek zastopnik izda potrdilo na svoto, katero je prejel in jih rojkom pripravljamo.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin. Denver, Colo.: Louis Andolick in Frank Skrabec. Louisville, Colo.: John Hočevar. Pueblo, Colo.: Peter Oult, John Germ, Frank Janes in A. Kochevar. Salida, Colo. in okolice: Lou. Costello. Somerset, Colo.: Math. Kernaly. Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.

Indianapolis, Ind.: Alois Budman. Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič. Chicago, Ill.: Jos. Božič, Jos. Blah in Frank Jurjovec. Joliet, Ill.: Frank Hamlich, Frank Laurich in John Zalelet. La Salle, Ill.: Matija Komp. Livingston, Ill.: Mih. Cisar. Macomb, Ill.: Fr. Augustin. Nehanda, Ill. in okolice: Math Galushek.

North Chicago, Ill. in okolice: Antos Kobal in Math. Ogrin. So. Chicago, Ill.: Frank Černa. Springfield, Ill.: Matija Barborič. Waukegan, Ill. in okolice: Mat. Ogrin in Frank Petkovšek.

Cherokee, Kans.: Frank Reimann. Colman, Kans.: Jos. Knafele. Franklin, Kans.: Frank Laskovna. Frontenac, Kans. in okolice: Boh. Jirm in Frank Kernac.

Kansas City, Kans.: Geo. Rajak in Peter Schneller.

Mineral, Kans.: Frank Augustin. Elmer, Kans.: Mike Pencil.

Kittanning, Md. in okolice: Frank Vodopivec.

Salida, Mich.: M. D. Likovich. Calumet, Mich. in okolice: M. P. Koba, Martin Rade in Pavel Shalta.

Chisholm, Minn.: Frank Gorča, Jak. Petrich in K. Zgonc.

Ely, Minn. in okolice: Ivan Gouka. Jos. J. Peahel, Anton Poljanec in Louis M. Perukick.

Evreth, Minn.: Louis Govče in Jurij Kotna.

Gilbert, Minn. in okolice: L. Vond. Hibbing, Minn.: Ivan Poula.

Virginia, Minn.: Frank Hrovatich. Kansas City, Kans.: Peter Schneller.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian. Klein, Mont.: Gregor Zoben.

Great Falls, Mont.: Math. Ulrich. Roundup, Mont.: Tomas Paulia. Gowanda, N. Y.: Karl Sternlich.

Little Falls, N. Y.: Frank Gregorin. Barberton, O. in okolice: Math. Kramar.

Bridgeport, O.: Michael Kočevar. Collinswood, O.: Math. Slapnik.

John Malovrh. Cleveland, O.: Frank Sakser, Jakob Debevo, Chas. Kartinger, Frank Meh in Jakob Resnik.

Lorain, O. in okolice: Louis Balant in J. Kumič.

Niles, O.: Frank Kogovšek. Youngstown, O.: Anton Kihelj.

Oregon City, Ore.: M. Justin in J. Miley.

Allegany, Pa.: M. Klarich. Ambler, Pa.: Frank Jakla.

Broomer, Pa.: Louis Hirbar. Brungton, Pa. in okolice: Antos Ivavco.

Burling, Pa. in okolice: John Demlar.

Cannonsburg, Pa.: John Kottlich. Conemaugh, Pa.: Ivan Pačik. Vio. Kovanich in Jos. Turk.

Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Kosoglov.

Export, Pa.: Louis Supančič in Fr. Trebota.

Forest City, Pa.: Mat. Kamta, Frank Leben.

Frederick, Pa.: Anton Valentinčič. Greensburg, Pa. in okolice: Frank Novak.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Bx 251, Conemaugh, Pa. Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn. Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn. Blagajnik Neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VEHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Ely, Minn. ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill. IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POBOTOJNIKI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash. LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480. JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich. JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn. MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDruževalni odbor:

RUODOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio. FRANK SKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.

FRANK KOČHEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarni podiljetve, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pri-sobe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo odzvali.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Hostetter, Pa. in okolice: Fran. Jordan. Imperial, Pa.: Val. Peternel. Box 172. Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in Jos. Polanc. Laramie, Pa. in okolice: Antos Ocolnik. Manser, Pa. in okolice: Fr. Demlar. Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Podmilček. Pittsburgh, Pa. in okolice: U. J. Jakoblich, Z. Jakaba, Klarich Mat. I. Magister. Reading, Pa. in okolice: Fr. Spelar. South Bethlehem, Penna.: Jern. Kopivšek. Steelton, Pa.: Anton Hren. Turtle Creek, Pa. in okolice: Fran. Schiffrer.

Tyre, Pa. in okolice: Alois Tolat. West Newton, Pa.: Josip Jovan. Willock, Pa.: J. Peternel. Murray, Utah in okolice: J. Kavta. Teecle, Utah: Anton Falcik. Black Diamond, Wash.: S. Forenta. Davis, W. Va. in okolice: Jos. rosch in John Tavlicij. Thomas, W. Va. in okolice: A. Korenchan. Milwaukee, Wis.: Andrew Fon in Josip Tratinik. Sheboygan, Wis.: Anton Ilc, John Stampfel in Hermin Svetlin. West Allis, Wis.: Anton Demlar. Rock Springs, Wyo.: Frank Fortuna. A. Justin, in Valentin Marcina.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

za leto 1918.

Razen koledarskega, dela ima še sledečo vsebino:

Pesem.
Važen zgodovinski dokument.
Popolen pregled svetovne vojne.
Priznanje v Petelinji vasi.
Prag.
Problem Alzacije-Lotarinške.
Ukradeno pismo.
Red.
Veliki dobitok.
Rasno o otrocih.
Doživljaj francoskega žurnalista.
Vizizelos.
O postanku koledarja.
Nemški napadi s plinom.
Živali in aeroplani.
Ruska revolucija.
Program ruske socijalistične stranke.
Aforizmi.

Normalni potek ruske revolucije.
Rusija.
Nemški cilji in Rusija.
Padec rodbine Romanovcev.
Prednost brzjava.
Pesem jetnikov.
Kozaki in njih vojska.
Litvinski kmetje.
Nevidna poslanica.
Buhara.
Čudne pogrebne določbe.
Album.
Krščanska svatba pri Kafrih.
Večni koledar.
Petelinji boji.
Nekaj za gospodinje.
Šala.
Oglasi.

Koledar krasi nad trideset slik, izmed katerih jih je skoraj polovica s soške fronte.

Stane 35 centov.

Naroča se pri:

Slovenic Publishing Company

82 CORTLANDT STREET,

NEW YORK CITY, N. Y.

Slovensko Republikansko Združenje.

SEDEŽ V CHICAGU, ILL.

Izvrševalni odbor:

Frank Bostich, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Ertin Kristan, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

Nadzorni odbor:

Ludvik Benedik, Matt Petrovič, Frank Veranič.

Centralni odbor:

John Ermene, Ivan A. Kaker, Ivan Kušar, Anton Motz, Frank Mravljica, Jacob Muha, Matt Pogorelec, John Rezel, Joseph Steblaj, Frank Sava, Frank Udovih, Andrew Vidrich, Stefan Zabrie, Leo Zakrajšek, Anton Zlogar.

(OPOMBA. — Zastopniki organizacij in listov, ki se dozdaj še niso prijavili, postanejo člani centralnega odbora, čim se pravilno prijavijo in izjavijo, da se strinjajo s temeljnimi načeli S. R. Z. — Naslov za pisma in denarne pošiljke je sledeči: Anton J. Terbovec, P. O., No. 1, Cicero, Ill.)

Slovenskemu Repub. Združenju so se dosedaj pridružile sledeče organizacije:

Slovenska Narodna Podporna Jednota; zastopnika: Anton J. Terbovec in Matt Petrovič.

Jugoslovanska Katoliška Jednota; zastopnika: Anton Motz in Matt Pogorelec.

Slovenska Svobodomiselnna Podporna Zveza; zastopnika: Frank Bostich in Anton Zlogar.

Slovensko Podporno Društvo sv. Barbare in Slovenska Delavska Podporna Zveza; zastopnika: Andrew Vidrich in Ivan A. Kaker.

Jugoslovanska Podporna Zveza "Sloga"; zastopnika: John Ermene in John Rezel.

Slovenski Delavski Sokol "Chicago"; zastopnik: Ivan Kušar.

Slovenska sekcija Modern Woodman v Chicagu; zastopnik: Joseph Steblaj.

Slovenska sekcija Jgloslovanske Socialistične Zveze; zastopnika: Filip Godina in Frank Sava.

Društvo Slovenija Č. S. P. B. J.; zastopnik: Frank Udovih.

Slovensko samostojno mladeniško podporno društvo Danica v Chicagu; zastopnik: Frank Mravljica.

Slovenski Socialistični Klub (samostojni) in Slovenska Čitalnica v Milwaukee, Wis.; zastopnik: Leo Zakrajšek.

Zveza "Slovenski Izobraževalni Dom", Franklin, Pa.; zastopnik: Stefan Zabrie.

Slovenski Tamburaški in Pevski Zbor "Lira" v Chicagu; zastopnik: Jacob Muha.

Glasila S. R. Z. so sledeči listi:

"Prosveta", zastopnik: Jože Zavertnik; "Glas Naroda", zastopnik: Ludvik Benedik; "Glas Svobode", zastopnik: Martin V. Konda; "Proletarec", zastopnik: Ertin Kristan; "Slovenija", zastopnik: Frank Veranič; "Čas", zastopnik: Frank Kerže.

Amerikanci v ognju.

Boj z "Nez persez" Indijanci.

Ker nosijo lepotičniki nekega indijanskega plemena živečega v Idaho in Washingtonu, nek okras v nosu, so stari francoski traperji, to je lovci za dragoceno divjačino, imenovali celo plemo s priimkom "Nez persez", — to je "predrti nosovi".

To indijansko plemo se je spravilo v Lapwal rezervacijo v severnem Idaho. V onem času pa se je našlo na tej rezervaciji zlato in na tisoče belih mož, ki niso vpoštevali nikakih postav, je pričelo vreti v rezervaciji v blaznem naporu, da si v kratkem času pripomorejo do bogastva in lahkega življenja.

Vsled tega je seveda tudi prišlo do spopadov z Indijanci. Dejanski se je završila cela serija spopadov.

Načelnik ali glavar teh Indijancev, Joseph, si je zastoj prizadeval, da bi ohranil mir. Končno pa sta on in njegovo plemo zapustila preplavljeno rezervacijo ter naprosila vlado, naj pošlje to indijansko plemo nazaj v njegovo prejšnje domovje. Ta indijanski glavar je bil pravi vojni ženij ter največji general ali poveljnik med Indijanci, sličen v svojem nastopu Napoleonu.

Po celih mesecih pogajanj je ameriški general Howard s 400 kavaleristi Združenih držav napadel to indijansko plemo v neki zaseki pri Clearwater. To se je zgodilo dne 11. julija 1877.

Skozi šest dni so branili Indijanci to zaseko ter se borili proti beleem kot divje mačke.

Sedmega dne pa niso mogli še nadalje vzdržati svojih pozicij ter se pod vodstvom glavarja Josepha umaknili ter se izognili obsegu ameriške kavalarije.

Indijanci so bežali nato v del dežele, o kateri se je domnevalo, da je nedostopna za bele ljudi. General Howard pa se tega ni ustrašil, temveč jih začel nasprotno zasledovati.

Zasledovanje je postalo boj na begu, ki je trajal več kot dva meseca in kojega posameznostim je sledil cel svet z največjim zanimanjem.

Drugi ameriški general, "Phil" Sheridan, je bil izvrsten strateg. Boril se je z najboljšimi ter proti najboljšim generalom, ki so živeli v onem času. Klub temu pa se je izrazil glede vojnih dejanj glavarja Josepha na sledeči način:

— To je bila ena najbolj čudovitih indijanskih vojn, kar se jih je kdaj izvajalo na ameriških tleh. Indijanci so skozi celo to vojno kazali pogum in izurjenost, ki je izzvala splošno pohvalo. Popolnoma so se vzdržali takozvanega skalpiranja.

Ujete ženske so pustili na prostu. Razven tega pa tudi niso požigali domov ter jemali življenj miroljubnih družin. Borili pa so se s skoro znanstveno izurjenostjo ter uporabljali pri bojih prednje in zadnje straže, razvite bojne črte ter poljske utrdbe.

Bežeče Indijance pa je medtem zasledoval general Howard v naravnost nedostopne divjine.

Njegovi kavaleristi so bili izpostavljeni velikanam konjani.

Na starem gradu.

Povest iz srednjega veka.

X.

Kar je Kocijan po tako nenavadnih naključjih došel do svoje, nepričakovane, zorne sreče, do zaroke s Trebušakovo hčerjo, živel je jako nemirno, v vednem upu in strahu boreč se s ma s seboj. Hudo ga je bolela v sree zavest, da je njegov oče zaklet sovrznik njemu najdražjih oseb. To je tem huje bolelo Kocijana, ker je zelo ljubil svojega očeta in dobro čutil, koliko bridke nevolje in muke jim on prizadeva, kar so bili po Tiktaku izvedeli o njegovi skrivnosti, ko pa pustiti ljubljene neveste. Ide vendar ne more in nikdar ne more, to čuti! Ta očeta, tiho preteča nevolja mu dan in noč kakor težek kamen leži na sru ter ga navdaja s hudo skrbjo, kaj bo. Za trdno v svesti si je namreč, da bo njegov oče napel vse skrajne sile, zaprečiti mu zvezo, katero on namerava za vselej skleniti s Trebušakovo hčerjo. In kakor tudi ugiba in preudarja, kako bi začel, da bi očetu manj jeze in žalosti prizadel, sam sebi pa vendar popolnoma ustrelel, ne najde nobene blažje poti, ker cilj njegovih vernih želja mu je in ostane nepremakljiv.

V teh stiskah mu čas toliko hitreje poteka in zavori dan, za kateri je Trebušak odločil hčerino poroko ter dal pripraviti vse, kar treba, da se on sam v mali družbi svojih najdražjih, obhajaje ženičenje, še enkrat vedro vesel, potem pa pripravljenemu Karneku in svojim najbližjim, izvevjem sosedom da slovo za vselej.

S težkim srem, kakor se nikoli v življenju, je hodil Kocijan poročnega dne gori in doli po sobi v očetovi hiši. — Danes mu velja, danes hoče, da pač za vedno zapusti te mile prostore, v katerih je preigral svoja otroška leta, presranj mladeniško ljubezen in prejel toliko dobrot zlasti od svojega očeta, kateremu hoče ravno kar in skrivaj uteči.

V teh težkih ga mislih nasloni se na okno, s katerega pogled se za do Karneka. Tu mu pri sreju postaja vedno tesneje, vedno bridkeje in že mu prihaja tudi celo misel, da bi se očetu razodel ter prosil ga milostivega usmiljenja in dovoljenja; ali ravno tako naglo živo sprevidi, da bi mu taka smela poskušnja bila popolnoma brezuspešna. Že ga prečine volja, da se Idi odpove; ali ozri se proti Karneku, hipoma čuti, da mu je to nemogoče. Kocijan stori toliko trdnje sklep.

V tem se je za nastajajoče hude ure tem hitreje pomračilo. Kamničanje so pozapirali vrata, po ulicah je veter vihral s prahom in vlegala se je tema. Kmalu ni težkočam, a bili so možje iz železa, ki so vstrajali pri stavljeni jim nalogi.

General Gibbon je poveljeval prednji straži Howarda. Spopadel se je z glavarjem Josephom pri Wisdom River in sicer dne 9. avgusta ter potisnil Indijance nazaj. — Kmalu pa se je njegov napad izpremenil v obupno obrambo ter nato v splošno umikanje. Gibbon je naletel pri tem na bolj izurjenega in sposobnega poveljnika.

Pod kritjem moči je nadaljeval glavar Joseph s svojim umikanjem. Tedaj pa je prišel Howard na pomoč s svojimi ojačenji in lov za Indijanci se je iznova pričel.

Dne 20. avgusta se je Joseph zopet obrnil proti svojim zasledovalcem, ki niso niti najmanj pričakovali, da se bo ustavil pri svojem begu.

Uničil je vladno živilsko in municijsko kolono ter napravil veliko škodo. Predno pa so se mogli nepravilno vojniki zopet zbrati, je že varno pobegnili s svojimi ljudmi.

Pri svojem umikanju je izbiral vedno najbolj težka pota za belega moža. Končno je došel do Yellowstone parka, dočim so mu ameriški kavaleristi tesno sledili.

V bližini Clark's Fork, v Yellowstone, so zadeli Amerikanci na svoje sovražnike in na tem mestu se je uela dne 13. septembra ostra bitka. Indijanci so imeli v tem boju velike izgube, a kar je bilo še najhujše, so izgubili velik del svojih majhnih konj, od katerih je bil odvisen končni uspeh umikanja.

Prvotna ideja Josepha je bila, da bi se to indijansko plemo iznebil zasledovalcev ter nastanilo v kaki divji pokrajini, kjer bi lahko živelo v miru. Ko pa je videl, da ne more izmučiti ameriških kavaleristov, se je obrnil proti Canadi.

General Howard je brzojavno sporočil polkovniku Milesu o tem najnovejšem gibanju Indijancev in dne 30. septembra so stali imenjeni Indijanci pri Eagle Creek pred novo silo kavalarije Združenih držav.

To je bil zadnji boj glavarja Josepha. Skoro celo plemo se je ujelo ter spravilo nazaj na rezervacije.

Najbolj sijajna indijanska kampanja je bila s tem končana.

nikogar več zunaj varujočega ostrežja.

Kocijan ravno hoče od okna, ko se nenadoma odpro vrata pod njim in venkaj stopi njegov oče. Sim brzi, da ta pozna očetova hvoja velja čemu posebnemu, da ga torej tudi skoraj ne bo nazaj. In to mu tudi prežene skrb, ki ga je ves čas do zdaj še težila, — skrb namreč, kako bo neopažen od očeta odhajal nočjo.

Kakorhitro mu tedaj oče izpred oči izgine v temi, odmakne se od okna in pripravi za odhod. Še enkrat ozri se po svoji mili sobi, vošči jej poglasno "z Bogom", da tožno odjekne, potem pa hiti ven, najprej poklicat še patra Lazara, potlej pa z njim napotit se proti Karneku, da ga poroči še to noč.

Ob tem času je bilo v gradu že precej živahnega gibanja. Vse družinstvo, srčno veselje se nočnejše slovesnosti, je bilo že pripravilo spodobno postrežbo prihajajočima gostoma in ju zdaj že težko pričakovala. Trebušak sam je pohajal po zalo okrašeni svatbeni dvorani, srčno zadovoljen, da je uškal dan, ko do svoje ljubljene hčere prihodno sroču in blagor izročil zanesljivim rokam nadopolnega in čislana mladeniča. Le grajska kapeleja je podajala miren, ganljiv prizor. Pred žarko razsvitljenim, z nežnimi evetkami okrašenim oltarjem je mlada nevesta v snežno-belem, svatovskem odelu klečala in v tihi molitvi prosila blagoslova za resni, bližajoči se trenutek.

Kar se v tem splošnem pričakovanju razlegne neznan, pritlikav čev krič po vsem gradu in takoj nato nastane strašen hrup po cellem notranjem prostoru.

Ida, plahoma zapustivši svetišče, pa k družinstvu hitel po hodniku, vidi, kako preko razsvetljenega dvorišča neznana druhal temnih, v črne halje zagrnjenih prikazni z divjim vihom in krikom vse križem vre ter z zvenečim orožjem v pesteh klesti in seka po vsem, kar živega prihaja pod roke. — Idi se noge posebe od groze in strahu, ko jej Trebušak smutno splesni prihiči nasproti in oklenivši se je z rokami, vzklika: "Ida, Ida! — Tuj, neznan sovrznik v gradu — čuvaj se po bititi — beži, beži, beži se skriti!"

Ali predno se še obrneta kam, dohite ju pridriči tolovaji, razločijo, očeta potolčejo k tlom, z ldo pa drveč po stopnicah doli, kriče: "Čarovnica, čarovnica! Tu je prokleta čarovnica!"

Na dvorišču, kje je večina grajskega družinstva, hoteča varovati svojega čislana gospodarja in njegovega dragoga otroka.

težkočam, a bili so možje iz železa, ki so vstrajali pri stavljeni jim nalogi.

General Gibbon je poveljeval prednji straži Howarda. Spopadel se je z glavarjem Josephom pri Wisdom River in sicer dne 9. avgusta ter potisnil Indijance nazaj. — Kmalu pa se je njegov napad izpremenil v obupno obrambo ter nato v splošno umikanje. Gibbon je naletel pri tem na bolj izurjenega in sposobnega poveljnika.

Pod kritjem moči je nadaljeval glavar Joseph s svojim umikanjem. Tedaj pa je prišel Howard na pomoč s svojimi ojačenji in lov za Indijanci se je iznova pričel.

Dne 20. avgusta se je Joseph zopet obrnil proti svojim zasledovalcem, ki niso niti najmanj pričakovali, da se bo ustavil pri svojem begu.

Uničil je vladno živilsko in municijsko kolono ter napravil veliko škodo. Predno pa so se mogli nepravilno vojniki zopet zbrati, je že varno pobegnili s svojimi ljudmi.

Pri svojem umikanju je izbiral vedno najbolj težka pota za belega moža. Končno je došel do Yellowstone parka, dočim so mu ameriški kavaleristi tesno sledili.

V bližini Clark's Fork, v Yellowstone, so zadeli Amerikanci na svoje sovražnike in na tem mestu se je uela dne 13. septembra ostra bitka. Indijanci so imeli v tem boju velike izgube, a kar je bilo še najhujše, so izgubili velik del svojih majhnih konj, od katerih je bil odvisen končni uspeh umikanja.

Prvotna ideja Josepha je bila, da bi se to indijansko plemo iznebil zasledovalcev ter nastanilo v kaki divji pokrajini, kjer bi lahko živelo v miru. Ko pa je videl, da ne more izmučiti ameriških kavaleristov, se je obrnil proti Canadi.

General Howard je brzojavno sporočil polkovniku Milesu o tem najnovejšem gibanju Indijancev in dne 30. septembra so stali imenjeni Indijanci pri Eagle Creek pred novo silo kavalarije Združenih držav.

To je bil zadnji boj glavarja Josepha. Skoro celo plemo se je ujelo ter spravilo nazaj na rezervacije.

Najbolj sijajna indijanska kampanja je bila s tem končana.

Zdravilo zoper kašelj.

Kedar potrebujete zdravilo zoper kašelj, tedaj potrebujete dobroga. Nikoli se nebojte zmotiti, če zahtevate dobro preiskušano in učinkovito zdravilo, znano kot

Severa's Balsam for Lungs

(Severov Balsam za pljuča). Ne rečite samo: "Želim nekaj za moj kašelj." Navadno se zahtevate zdravilo po njegovem polnem imenu, da se izognete nadomestitvam. Zgodnji 37 let je Severov Balsam za pljuča uspešno zdravil kašelj in prehlade in tako bolezn, katerih prvi pojavi so kašelj, kot na pr. kašelj pri influenci, vnetju sapnika, oslovskem kašlju, hripavosti in vnetju grla. Isti je izvrsten za odrasle in otroke.

Cena 25 in 50 centov. — V lekarnah vspevoda.

Severa's Cold and Grip Tablets

(Severovi Tableti zoper prehlade in hripavo) so znane, da preprečuje prehlad v najkrajšem času.

Severova žralska zdravila so napredaj v lekarnah vspevoda. Zahtevajte "Severova" po njihovem polnem imenu. Če jih ne morete dobiti v domači lekarni, naročite jih naravnost od

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

Dober svet.

(Odlomki iz pisma.)

ka, že našla konec, ležeč v krvnih mlakah po tleh, popade ldo in za lase vlečeč omedlelo nežno žrtev za seboj, rjove:

"Na grmado, na grmado s čarovnico!"

Pri vratih se pritlikavec Pomek, skočivši iz zakotja in bridko ječeč, ovije nesrečni ldi v krilo; ali razbojna roka pobije ga mahoma na zemljo, da pri tisti priti mrtve obleži. Nato se vsa druhal skozi vrata zgnete na prosto, potem pa po zapadni strani Bergantove gore drvi navzdol.

Nekoliko pozneje mladi ženin Kocijan Mavrin in pater Lazar prispeta po drugi, izhodni poti gore proti Karneku. Kar začujeta strašen človeški hrup in zagledata žareč svet, ki z nasprotni strani rdeče poobseva grad.

Kocijan, misleč, da gori, popusti patra Lazara, pa naokoli hiti tja do skrajnega robu, pod katerim zeva grozni prepad. Ozri se doli, od strahu ostmi.

Okoli nakupične hoste, izpod katere se debel dim vali ter semintja že švigajo rdeči zublji, razloči roj neznanjih ljudi, kako vrisče vse križem vro.

Kaj je to? V brezdni se vzdigne divji hrup, iz katerega Kocijan dobro razloči le brežeče krike:

"Čarovnica, ti prokleta čarovnica!"

Najstrašnejša slutnja bridko vreže mladeniča v sree. Nagnivši se naprej z očmi, skuša prodreti mrak, da bi se prepričal.

V istem trenutku ogenj siloma pribeže iz kupa in velik, žareč plamen se hipoma lizaje ovije okoli z veje na grmado viseče ženske v beli obleki.

"Kocijan!" čuje se iz brezdnine, bridko bolesten krič izmed divjega hrupa.

"To je Ida, moja nevesta! O, večni Bog!" vzklikne Kocijan in se iztegne naprej, ko mu ravno za hrbet prišede pater Lazar hoče položiti roko na ramo, pa — že ga ni več! Odkrenil se mu je bil roh pod nogu — zvrnil se je v grozno globočino.

Osamel poter v tihi molitvi povzdigne oči proti nebesom. Ozri se v prepad, vidi dve trupli na grmadi.

Siv, star pastir, ki pod današnjim Starim gradom pase ovčje čredo, kaže obiskovalcu razvaline sivo, ploščato peč, pa pravi:

Tu na grmadi so včasih zažigali copernice.

Zadnja je bila Ida — Trebušakova hči.

(Konec.)

V OGNJU.

V ognju rdečem vsa žari se svileni ti otomana, iz škrlatnih tulipanov kaže z želi sikajo.

Sikajo, ovirajo se rož ognjenih, rož razkošnih, in pohotno zvija, plete se strupeni kolobar.

V belih rokav ves gorim ti in drhlam v opojni slasti — naj utram vroči plamen, trovni nedrži sladki cvet.

Kot bi opij v težkih valih lil v sree mi plameneče — truhla strast v naročju tvojem me objela je nočjo.

Ali zunaj... v vročem mraku kriki in ječanje bolno — skoro nič spornu, temno črne smee blodiže...

Mr. W. Kolodziej, Chester, W. Va., nam je pisal: "Jaz priporočam vsakemu, da kupi Severova zdravila, ker so dobra, posebno Severov Balsam za pljuča. Boljih ni. Moji otroci so imeli hud kašelj in posttrastl smo razna zdravila, toda vse je bilo zastonj. Ko smo pa kupili Severov Balsam za pljuča je kašelj zgubil po par postopkih."

bili tedaj mladi, samo mladi in ne "še mladi"; ali razumete? Bili ste lep mladenič, trden, ognjevit. Vaša polt je bila sveža, oči živahne, in bili ste nevturdljivi... Imeli ste še neko vrsti duševne nedolžnosti. Moj drugi, jaz sem bila Vaša prva "ženska iz boljših krogov". Toda danes, prijatelj, so vse Vaše dobre lastnosti močno oslabele, in mislim, nekatere tudi že izginile. Moj Bog, jaz bi Vas zaradi tega ne ljubila nič manj. Jaz sem se z Vami postarala; vedno ste mi bili Paul prvega dneva; treba je bilo močnega udarca, kakoršen me je zadel danes jutraj, da sem se prebudila iz sanj ter začela resno razmišljati o Vas, česar sem se večraj še branila. Skratka: to, kar ljubim na Vas danes, to je najina mladost, najina mlada ljubezen.

Toda ona, moj ljubljeni prijatelj. Ona, ki je pravkar prišla mlada in sveža iz samostanskega penzionata v avenue Hoche, — kaj upa, kaj pričakuje od Vas ona! Gotovo to, kar sem jaz, ko sem Vas ljubila, pri Vas še našla, to, kar Vam zla manjka, česar Vam pa jaz ne zamerim, ker ste izgubili z menoj vred: mladost!... Zahtevala bo od Vas vse ono, kar ste dali meni, — zahtevala bo radost ljubezni, brezskrbnost, svežost telesa, veselost. Mesto tega ji bodele nudili ljubčka, ki je že zelo skop, ki so mu zdravstveni oziri več kakor ljubezen, ki je glede žensk blaziran in ima ultramelanholično veselost. Ne tajite tega!

Da je bila najina ljubezen še večjih vesela, to je bilo posledica tega, da so naju opajali spomini; v Vašem dragem malem stanovanju v ulici Ballu so najin smeh in najinu poljubi še viseli v zraku, in zato je bilo mogoče, da sva se še vedno čutila mlada. Zato ste se tudi po vseh svojih poskusih, biti nezvest, vedno zopet vrnili k meni; in da ste le nekoliko razmišljali o svojih čustvih, ki bili že davno spoznali, da sem jaz edina ženska, ki še vedno more biti Vaša ljubica.

Kaj se torej zdaj zgodi? Vašo bodočo komaj poznam; in priznati mi morate, da Vam je nisem skušala očrtni, dasi bi bilo to zelo lahko razumeti. Toda če je še bolj poštena in če je tudi na vse resignovana, večnemu prokletstvu vseh zakonov naše družbe se ne izogne: ona sploh se ni ljubila. Dobro vem, da si bodele resnično prizadevali, postati ljubezniv soprog, — toda naprej Vam povem, da se Vam to ne posreči: najlepši mož na svetu ne more dati več nego ima in Vi več nimate onega edinega, kas si bo želela Vaša žena; ljubezni. Mislim, da je Claire Lavalette poštena duša, in tako Vas vendar skušala ljubiti, če ne zaradi fizičnega zadovoljstva, katerega ji ne morete nuditi, pa vsaj zaradi Vašega srea in zaradi Vašega duha. Toda kaj hočete? Če uboga deklica ni popolnoma neumna, ji pač ne bo treba mnogo časa, da spozna, kako nepoboljšljiv je Vaš egoizem in kako velika Vaša nevednost... Prepriča se, da je njen soprog bitje, kakoršnih radi nara. va tisoče in tisoče, in da ni imel nikdar nobene druge dobre lastnosti kakor to, da je bil tedaj, ko mu je bilo petindvajset let, mlajši od petintridesetletnjega, da pa žal zdaj tudi te nima več!... In kar se tiče Vas, Vas bo Vaša žena, ki po govorilu drug jezik ljubezni kakor Vi, dolgočasila; njena mladost Vam bo stalno očitanje in Vam bo grizla vest, čeprav bo ona molčala in ne bo ničesar zahtevala. In bodele se je ogibali. Tako prej ali slej porušite stavbo, katero ste pričeli graditi. Ona bo iskala človeka, ki bi bil tak, kakor ste bili Vi tedaj, ko sem Vas pričela ljubiti jaz... In Vi, moj dragi Paul, Vi se vrnete k svojim staram odnošajem, ki bodo čakali na Vas.

Da, da prepričana sem, da se vrete k meni. To prepričanje povzroča, da se ne čutim posebno nesrečne. Zakaj to tajiti? Nekoliko nervozna sem, če mislim na malo deklico, ki Vas bo objemala s svojimi drobnimi rokami, in na to, kako si bodele Vi nekaj tednov prizadevali, da bi jo ljubili... Nič na tem; gleda na bodočnost sem brez skrbi. Oženite se, moj dober prijatelj, in poskusite biti srečni; jaz Vam dovoljujem. Edino, česar Vas prosim v imenu najine stare ljubezni, je to-le: Kakorhitro sklenete varati svojo ženo, mislite na me...

Zakaj se kje drugje poskušati srečo, ko veste, da je vse brez uspeha?... Verujte mi, Paul, v Vašo in mojo korist bo, če Svojo prvo nezvestobo prihranite Svoji stari prijatelji.

Slovenska-Hrvatska Zveza

v Združenih Državah Ameriških in Canadi.

Ustanovljena 1. januar-
la 1913 v Calumet,
Michigan.

Inkorporirana 11. junija
1916 v državi Mich.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK GREGORICH, Box 29, Dodgeville, Mich.
Podpredsednik: GEORGE KOTZE, 115 Grant Avenue, Eveleth, Minn.
Prvi tajnik: ANTON GESHEL, Borgo Block, Calumet, Mich.
Zajednikar: MATTHIAS OZANICH, Seventh Street, Calumet, Mich.
Blagajnik: VINCENT ARBANAS, First National Bank, Calumet, Mich.

NADZORNI ODBOR:

I. nadzornik: ANTON GERZIN, Chisholm, Minn.
II. nadzornik: JOHN B. MALNAR, Calumet, Mich.
III. nadzornik: PAUL SHALTY, 209 Seventh St., Calumet, Mich.

POROTNI ODBOR:

I. porotnik: MATH ZGONC, Box 423 Ely, Minn.
II. porotnik: VILJEM MIHELIC, Calumet, Mich.
III. porotnik: FRANK LEVSTIK, Box 103, Aurora, Minn.

POMOŽNI ODBOR:

JOHN KAMBICH, 417 Osceola St., Laurium Mich.
LUKAS STEFANEK, Calumet, Mich.
MARKO JOTICH, Calumet, Mich.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. JOHN S. STEFANEK, 2684 1st Avenue, Milwaukee, Wis.

ODVETNIK:

ANTHONY LUCAS, Calumet, Mich.

Opomba.—Vsa dopisovanja, kakor tudi spremembe članov in članice naj se pošiljajo na glavnega tajnika: Anton Geschel, Slovenic Croatian Union, Borgo Block, 5th St., Calumet, Mich.
Denarne posiljitve naj se pošiljajo na blagajnika: Vincent Arbanas First National Bank, Calumet, Mich.
Prošnje za novo pristopile članice in članice naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika: John S. Stefane, 2684 1st Ave., Milwaukee, Wis.
Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora: Math Zgonc, Box 423, Ely, Minn.

Uradno glasilo: GLAS NARODA.

IMENIK KRAJEVNIH DRUŠTEV, SPADAJOČIH K SLOVENSKO-HRVATSKI ZVEZI.

Društvo sv. Jožefa št. 1 v Calumet, Mich. — Predsednik: Joseph Vertin; tajnik: Joseph Stefane, 8th St., Calumet, Mich.; blagajnik: John Šušter — Društvena seja vsako četrto nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Matije št. 2 v Baltic, Mich. — Predsednik: Paul Lukach; tajnik: Joseph Panlan, Box 27, South Range, Mich.; blagajnik: Math. D. Likovich. — Društvena seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Frančiška št. 5 v Manistique, Mich. — Predsednik: Frank Papar; tajnik: Stefan Geschel, 229 Cedar St.; blagajnik: George Gorshe. — Društvena seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Nikole št. 6 v Calumet, Mich. — Predsednik: Math. Zaitz; tajnik: Anton P. Božić, 4807 Red Jacket Shaft Location; blagajnik: Luka Stefane. — Društvena seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Lovrenca št. 7 v Ely, Minn. — Predsednik: Math. Zgonc; tajnik: Anton Gradishar, Box B. F.; blagajnik: John Košćak. — Društvena seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Ivana št. 8 v Calumet, Mich. — Predsednik: Math. Matijko; tajnik: Joseph Lesac, 817 Scott St., Calumet, Mich.; blagajnik: Michael Lesac. — Društvena seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Roka št. 9 v Calumet, Mich. — Predsednik: Martin Mihelič; tajnik: Matija Ozanich, Box 102; blagajnik: Math. Chopp. — Društvena seja vsako četrto nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Ane št. 10 v Calumet, Mich. — Predsednik: Lucija Scholtz; tajnica: Margareta Geschel, 218 7th St.; blagajnica: Margareta Jadrich. — Društvena seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Ane št. 11 v Ely, Minn. — Predsednik: Marija Rom; tajnica: Josepha Peschel, Box 165; blagajnica: Marija Sašek. — Društvena seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Alojzija št. 12 v Bizbee, Ariz. — Predsednik: Jakob Kočvar; tajnik: Venoslav Mihelič. Društvena seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Trojstvo št. 13 v Calumet, Mich. — Predsednik: Marko Jotich; tajnik: Marko Sprajce, 815 9th St.; blagajnik: Ivan Perlich. Društvena seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

Društvo sv. Obitelji št. 14 v Dodgeville, Mich. — Predsednik: Steve Rački; tajnik: Mihel Kump, Box 44; blagajnik: Cenjeni krajevni tajniki so prošen, da naznanijo vse spremembe pri društvu naravnost na uredništvo glasila, da se zamore imenik društvenih uradnikov pravočasno popraviti. Istotako naj naznanijo spremembe na glavni urad Zveze.

Velika vojna naročila.

Tri tovarne v Milwaukee, Wis., so dobile velika vojna naročila. Vlada je naročila pri Allis Chalmers Co. veliko število modernih turbin za vojni ladje, katere bodo stale skupno deset milijonov dolarjev. Družba mora prirediti takoj z delom, ker je čas zelo kratek, ko mora biti delo izvršeno. Nadalje so dobile vojna naročila tovarne za čevlje; ena za 60,000 parov in druga za 25,000 parov. Skupno je vlada naročila sedaj že dva milijona parov čevljev za armado Združenih držav.

Nabava krompirja.

Obrambni odbor v Milwaukee, Wis., se peča s tem, da založi prebivalstvo mesta s krompirjem po nizki ceni. Cena je še sedaj visoka, vendar se pričakuje, da bo do konca leta, ko farmerji pričakujejo, da se bo

cene in prodajajo sedaj po \$1.25 do \$1.50 bušelj; obrambni odbor pa pričakuje, da bo zamogel kupiti po 80 ali 85 centov bušelj ter bo potem prodal po \$1.00. Sedaj svetuje prebivalstvu, naj počaka z nakupom, ker se bo krompir gotovo cenejši.

Samomor hčere milijonarja.

Helena Cudahy, hčerka lastnika velikih kladiv v Cudahy pri Milwaukee in Kansas City, se je podala pred nekaj tedni na pot, da se prepeje na francosko bojni polje kot bolniška streljica. Tudi na se dobili stariji bratje od poveljnika nekega purnika, ki je na potu na Francosko, da je izvršila njih hčerka samomor. Podrobnosti še do sedaj niso znane in oče zanika vest o samomoru ter je prepričan, da se je pripetila nesreča.

Jan Marija Plojhar.

Češki spisatelj Julij Zeyer.

„Delaj, kakor se ti zljubi, je odgovorila Katarina. „Mislim pa, da ne pride; prosila sem Nino, naj mu odsvetuje.“

„Ah, ti boš moje duše“, je kliknila Sutarella, „zakaj, pa zakaj?“

Pa je dvignila roki nad glavo ter jih zarila v lase, in njene oči so sršele.

Katarine niso prestrašile tragčne kretnje, iskre v očeh niti ne vztrik. Poznala jo je, zato je ostala mirna.

„Ne mogla bi se navaditi tuja v hiši; vznemirja me to“, je rekla preprosto in odkrito.

„Saj bi ga niti ne videla, ko ima posebno stopnišče! In če bi vas kedaj zagledal na vrhu ali na terasi, kaj pa za to? Vam se ni treba skrivati, on se meni ne zdi ljudež. Nasprotno. Je ljubezniv, dober! In ko sem to stvar omenila gospej Nini, povejte, ali ste bila takrat tudi proti mojemu načrtu?“

Katarina ni odgovorila. Misli je, da s tem molčanjem pritrjuje, da popušča.

„Gluho se dela“, se je jezila stara sama v sebi, ker si je napačno raztolmačila molk. „ako je čudna! Če jo razumem, dasi jo poznaj od detinjstva, naj se ne ime nujem Assunta Palmieri in naj me ne čislajo kot verno katoličanko!“

Jezna je odšla. Katarina je gledala za njo z usmevom, ki je izražal trdno vero v blizko pomirjenje, potem je brisala svojo omario iz ebenvine mirno dalje. Odprla jo je; znotraj je bil v sredi nekakšen tabernakelj in na obeh straneh nekoliko predalec eno nad drugim. V dno tabernaklja je bila vdolbena prelepa podoba, predstavljajoča Judito pred spečim Holofernom. Judita, vsa iz slonovine, je dvigala zlat meč z obema rokama k odločilnemu udarcu. Mečev ostri konec se je bil slučajno izluščil in je štel iz ebenvine; vbodel je Katarino v prst tako, da je slabo vzviknila. Nikdar ni bila poprej opazila, kaj se je zgodilo s tem mečem. Vzela je nožiček, da bi spravila z njim odlučeno zlato nazaj do pristojnega fino izdelanega prostora, toda nožiček ji je izpodrsnil in se zasa dil globoko med oboja stebriča Holofernevega šatorčka in špranjo, ki je tudi nikdar poprej ni videla. Misleč, da bo v njej kaj zaležane ga prahu, je potegnila z nožičem po špranji navzdol, a tu je prišla na odpor. Dotakniti se ga, je zaslila da je zaškrtnilo fino pero in zelo presenečena je izpregledala, da vsa ta podoba ni bila drugega nego vrata, ki se se sedaj prvič odprla pred njo. Ne ona, ne mati ni nikdar slutila o njih.

V prostoru, ki ga je bila zapazila za njimi, je ležalo nekaj oruženega papirja in ploščata škata iz lepenka. Radovedno jo je izvlekla ter šla z njo k oknu, jo odprla, in v solncu je zalesketal pred njo cel zaklad zlata! Bil je tu venec, spleten iz cvetic, ki so bile narjene iz zlate pločvine, tanke kakor papir, potem verižica in dve zapetnici. Izdelava teh dragotin je bila občudovanja vredna, očitno so nastale v etruških do-

ba. Monsignor Astucci je bil goreč nabiralec, obdaril je vse muzeje v

Italiji, bil je velik starinovedec in tako priznan učenjak, posebno se kot jezikoslovec, da je bila njegova slava prodrla i v samostan Trinita, in nekoč so mu dobre sestre pri njegovem tamkašnjem posetu zvonile z vsemi zvonovi hvala in občudovanja.

„Kateremu muzeju pripada pač ta dragocenost“, je pomislila Katarina, ko se je probudila iz presenečenja, in je pogledala na škatli pokrov.

Kakšno presenečenje jo je čakalo tukaj! Z lastno monsignorovo roko je stalo tam napisano: „Svoji dragi nečakinji Katarini de So rancesi. Njen poročni nakit. Želim, da bi z njim nakičena šla k oltarju.“

„Moj dobri striček!“ je kliknila ginjena Katarina. „Glej, imela sem toplega prijatelja, o katerem skoraj nisem vedela.“

Položila si je venec na glavo, obesila verižico krog vratu, osnažila je roki ter si pripela zapetnici. Potem je gledala nase v velikem ogledalu, zaradi starosti malo o temnelem, tako da je njen obraz kakor skozi meglo ali skozi pajčolan zrl nanjo. To je bilo čudno! Zdelo se ji je, da si v teh dragocenostih ni podobna, da v tem nakitu ni bila ona, ampak zgolj prividek. Malce se je stresla, potem je šla, nakičena kakor kraljica, zopet k omari ter vzela orumeneli list ki je ležal pod škatljo. Odprla ga je in čitala.

V njem se je nahajalo sporočilo o najdbi onega zaklada.

Monsignore Astucci je pisal: „Te dragotine sem našel v etruškem grobu blizu mesta Chiusi. Tudi grob, v katerem so ležale sem zasledil sam. Ko smo vstopili so mlčki razpadli v prah, precej ko se jih je dotaknil zrak, ki je vdrl z nami vred. To je morala biti grobnica kakšnega lukumona tako bogato je bil pokrit njen lastnik z zlatim nakitom in bronastim orožjem. Podaril sem to muzeju svojega rojstnega mesta.“

Drugi mlčki je bil žena ali pa hči lukumona. Ne vem, v koliko ne vara moja domišljija: videl sem to telo samo trenotek, predno je razpadla, toda zdelo se mi je, da sem videl krasno in mlado žensko, ločim je bil oni prvi mlčki stavec, vsaj po trditvi mojega tovariša,igar oči so za hip ujele ono prvo ruplo.

Nisem mogel drugače, popustil sam vajeti svoji obrazložitvenosti. Pri obedu v mestu Chiusi sem si v radostni razburjenosti ob tem plenu sestavil kratek roman: ona mlada, krasna deklica je bila zasledena in ljubeča — šla je prostovoljno za njim v senco in temo, žrtvovala se je, je umrla z njim.“

Katarina je končala in list ji je malone padel iz rok, na vsem telesu se je tresla od neke praznovorne groze, mraz je čutila na čelu, na prsih, na rokah kjer so se nahajale dragotine, zdelo se ji je, kakor bi ta mrtva deklica segala nanjo, ji očitila, da je zakrivila v njenem grobu svetokradež, in bi jo za kazen vlekla do onega groba, v temo, v naročje smrti. Htela je k oknu na sonce, da bi jo ogrelo. Zaprla je oči, a videla se je še vedno kot fantom v onem otemnelem ogledalu. Rada bi bila snela nakitje, pa si ni upala seči

nanj. V tem je zaslislala trkanje na duri. Prestrašila se je, hitro jo snela venec, verižico in zapetnici, jih spravila v naročje in prikrila z obleko. Kdo bi to mogel biti?

„Noter!“ je na drugo trkanje tiho pozvala.

Duri so se odprle in Sutarella je vstopila z gospodom Plojharjem. Srečala ga je na stopnišču, ko je bila jezna zapustila Katarino. Pravkar se je bil pripeljal in pozdravila ga je precej s svojim najslajšim usmevom. Smatrala ga je za svojega zaveznika.

Uslužljivo je prinesla od nekega sveženj starih, zarjavelih ključev, in peljala ga je po prevozu k vratom, ki so držala do vrtnega, enonadstropnega paviljona. Tam so bile tri velike in svetle sobe, opremljene s staromodnim pohištvom, ki so ga bili nanesli iz vsega doma, iz vseh sob brez prebivalcev, izpod strehe, iz temnih čumnat.

Zračne in solne svetlobe polne sobe so precej ugajale gospodu Plojharju, očaral ga je pogled na vrt in daleč tja čez eno široki valoviti kampanji, kjer je z oken videl v daljavi kipeči tri ogromne, osamele, temne pinije v nebesklon. Eno teh sob so rabili kdaj gotovo za slikarsko delavnico, o tem je pričalo ogromno okno, ki je segalo skoraj do stropa, in je bilo očitno prodrto zaradi svetlobe, da se je od zgoraj lila noter.

„To je bila delavnica?“ je vprašal mladi mož.

„Bila je pred leti. Rajna gospa grofica je ustrezljivo dala nekoč to stanovanje v najem nekemu slikarju, ki jo je lepo prosil za nje“, je pravila Sutarella. „Ustrezljivo. Ni ji šlo za tiste borne franke najemnine, tako kakor danes kontesi Katarini ni do njih.“

Dobra Sutarella je že pozabila, kako je pri gospej Giovannini odkritostno govorila o slabih časih pred tem samim tujem, ki se je sedaj pozajala z njim. On pa ji je z nemi kimanjem glave pritrjeval.

Pozneje mi je bilo to stanova-

nje odkazano za nekakšen preživetje, je nadaljevala Sutarella, „toda čemu ga potrebujem? Imam kraj kontesine krasno sobo; saj bi ji bilo dolgočasno, ko bi stanovala sama. Dom je velik in skoraj prazen. Mimo naju dveh ne stanuje

tu nihče nego Francesco, dober človek, naš —“
Obmolnila je.
(Dalje prihodnjiš).

Rojaki naročite se na „Glas Naroda“, največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

PAIN-EXPELLER

je postal domača beseda v vsaki slovenski družini radi neprekosljivega čina pri tolikih bolečinah in nadlogah.

Sedajne razmere so nas primorale, povišati ceno na 35 in 65 centov za steklenico, ako hočemo, da ostane iste kakovosti in da enako učinkuje.

S tem imate jamstvo, da staro, dobro sredstvo z isto močjo tudi obite. Nikar se dajte premotiti z nizio ceno ničvrednih ponaredb.

Stari, pravi Pain-Expeller dobet le v zavrtku kot je tu naslikan. Pri kupovanju pazite na sidro znamko, na besedo Loxol in na naše ime.

Pravi Pain-Expeller je dobiti v vseh uglednih lekarnah in naravnost od nas. Steklenica za 65c, je koristnejša kot pa za 35c, ker obsega več kot dvakrat toliko.

F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York

NOVE SLOVENSKE Columbia plošče

za mesec oktober, poje slov. pevsko društvo iz New Yorka.

E 3492 (Zagorska (Kako bom jubila 75c

E 3493 (Odpiraj dekle kamrico (Le sem kaj k meni sedi 75c

Fina češka godba za ples:

E 1640 (Jubilejski Sokolski marš (Marš skola drugi 75c

E 1123 (Suasa — kina polka (Krasni dijaški valček 75c

E 548 (Glasni Predur marš (Souedska mazurka 75c

To so rekordi z petjem in godbo, ter Vas stane vseh pet \$3.75 ter poština 25c, skupno \$4.00.

Imam vse v zalogi in jih odpošljam prvi dan vsakemu kdor pošlje svoto \$4.00.

Na naročilo brez denarja se ne pošlje blaga. Naročite te rekorde pri vašem rojaku:

IVAN PAJK,
456 Chestnut St., Conemaugh, Pa.

Vestna zdravilo dela čudeže.

Trinerjeva zdravila uživajo že 30 let nenavadno zaupanje. — In to čisto po pravici, kajti vestnost izdelovalca dobiva zaupanje in poslovanje pri kupeih. Zdal je bilo potreba nekoliko zvišati cene. — Mi smo se dolgo časa zoperstavljali naraščanju cen vseh potrebnim in razpošiljenj, toda novi vojni davki so nas prisilili nekoliko zvišati cene. — Vsak prijatelj Trinerjevih zdravil bo izprevidel, da mora tudi lekarnar plačati več, če smo mi prisiljeni plačati več in da se temu na noben način ni mogoče izogniti. — Toda izvrstna kakovost in pristnost Trinerjevih zdravil bo v polni meri zadostila vsakega odjemalca.

TRINER-JEV ameriški Elixir grenkega vina

ima vsled tega tako izvrstne uspehe, ker povzroča, da izgubi bolezni svoje izvore. Devetdeset odstotkov vseh bolezni ima izvor v želodecu. Trinerjev Ameriški Elixir očisti želodec in odstrani iz črev vse zastale stvari ter strupene substance, ki so izvor uničujočih bacilov, ter uničuje redno delovanje črev. V Trinerjevem zdravilu ni nobene kemikalije, pač pa samo izvrstna grenka zdravilna zelišča in rdeče vino. Pri zaprtju, neprebavi, glavobolu, migreni, nervoznosti, splošni oslabelosti ter pri posebnih želodčnih slabostih, pri premeni življenja žensk ali pri majhnih in drugih delavcih, ki vdihavajo pline, se bo vsakdo lahko prepračil o učinkoviti vrednosti tega zdravila.

V vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodre vedno v pravi sedež bolezni in vsled tega je pri revmatizmu, nevralgiji, revmatičnih boleznih, okorelosti udov itd. njegova pomoč hitra in uspešna. Nadalje je tudi izvrstno sredstvo proti izvinitenju, napetosti, oteklinam itd. in po vdrgavanju mišic, po kopeli nog odstrani vso utrujenost. V vseh lekarnah.

TRINER-JEV ANTIPURIN je zelo uspešno in pomirjujoče anti-septično sredstvo za splošno notranjo uporabo. Uporablja se za grgljanje, izpiranje ust, izpiranje ran, uljes itd. V vseh lekarnah.

Zadnja najvišja odlikovanja podeljena Trinerjevemu zdravilom na mednarodnih razstavah: Zlata Svetinja — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

JOSEPH TRINER,

Manufacturing Chemist,

1333-1343 SO. ASHLAND AVE.,

CHICAGO, ILL.

MOŠKE BOLEZNI NE ZDRAVIM ŽENSK IN NE OTROK.

Slovenski zdravnik.

Uradno ure: Vsek dan od 9. ure zjutraj do 8. ure svaer; v petkih od 9. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od 9. zjutraj do 2. popoldne.

Dr. KOLER, 638 PENN. AVE.,
PITTSBURGH, PA.

Dr. Koler najstarejši slovenski zdravnik, specialista v Pitsburghu, ki ima 28-letno skušnjo v zdravljenju vseh možnih bolezni.

Hydrocele ali kiho zdravim v 30 urah in brez operacije.

Bolezni mehurja radi katerih nastanejo bolezni v križu in hrbtu in ostale bolezni te vrste zdravim z gotovostjo.

REVMATIZEM, TRGANJE, ZASTRUPLENJE KRVI, BOLEZINE, OTEKLINE, ŠKROFLE IN DRUGE KOŽNE BOLEZNI, ki nastanejo radi nečiste krvi, zdravim v kratkem času, da ni potrebno ležati. Jaz rabim 606 in 904 za krvne bolezni.

SLOVENSKO

podp. društvo svete Barbare

ZA KREDNJE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE

Sedež: FOREST CITY, PA.

Incorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: F. S. TAUCHER, 674 Abney Ave., Rock Springs, Wyo.
Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Broughton, Pa.
Tajnik: FRANK PAVLOVIĆ, box 647 Forest City, Pa.
Pomoćni tajnik: AVUGST GOSTIŠA, box 310, Forest City, Pa.
Blagajnik: JOSIP MARINGIĆ, 5905 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pomoćni blagajnik in računovod: ANT. HOČEVAR, RFD. No. 2 box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: J. J. PETERNEL, box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 65, Burdine, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROSELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POBROTNOSTI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, box 72, Mineral, Kans.
1. poročnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. No. 3, box 146, Fort Smith, Ark.
2. poročnik: JOSIP GOLOB, 1916 No. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Uradno glasilce: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cenjena društva, ostaroma njih uradniki so naprošeni polijati vse dopise direktno na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pa pošilja edino potom poštne, ekspresne ali bančne denarne nakamice, nikakor pa ne potom privatnih čekov, na naslov: Frank Pavlović, Farmers & Miners National Bank, Forest City, Pa.

V slučaju, da opazite društveni tajnik pri poročilih glavnega tajnika kakor pomanjkljivosti, naj to neodoma naznanijo uradu glavn. tajnika, da vamore napako popraviti.

Srebrna ruda.

KALIFORNIJSKA POVEST

Spisal: Bret Harte

(Nadaljevanje.)

Dvanajsto poglavje.

TEKMOVANJE ZA MAJNO.

Royalty Tateher je delal od zore do mraka. — Ona mlada slikarica, za katero se je od začetka tako zelo zanimal, je mahoma izgubila zanj ves svoj čas.

Delal je le za majno in z vsemi silami skušal povspešiti, da bi nosila večje dobičke.

Carmen je to prav dobro opazila, in se ni posebno žalostila. — Slikala je in se je vedno bolj izpopolnjevala v svoji umetnosti.

Slike je prodajala v San Francisco in dobivala zanje precejšnje svote denarja. — To jo je le še bolj podžgalo.

Kmalu zatem se je slišalo, da je Carmen odšla iz onega kraja. Royala ta izguba ni posebno bolela, kajti, kot že rečeno, imel je do nje drugi skrbi kot da bi se brigal za ženske.

Nekega decembrskega dne je pa dobil iz Washingtona brzjavko sledeče vsebine:

— Pridite takoj v Washington!

Obstal je kot da bi bil vkopan v zemljo. — Ko se je otrešal prvega presenečenja, ga je začela peči vrt.

— Kaj dela v Washingtonu? — Zakaj se je ravno zdaj spomnila nanj? — On jo je zanimal. — Preveč jo je zanimal. — Kaj more ona zato, če ni on prijatelj njenega strica?

V tej svoji žalosti bi bil kmalu prezrl pismo, ki je ležalo na mizi. — Bilo je pismo njegovega pravnega zagovornika v Washingtonu.

Konec pisma se je glasil:

— Morda bi bilo potrebno, da bi tudi vi prišli sem. — Tukaj je Roseomon in še par drugih. — Baje je tukaj tudi nekakinja Viktorija Garej. — Jaz je še nisem videl. Pravi, da je deklica lepa in zapeljiva. — Začela je loviti poslanec in senatorje in jih ima baje par že čisto na svoji strani.

Tateher je ves ogorčen vrzel pismo v kot.

Potovanje je bilo v onih časih zelo težavno. — Ker ni bila še zgrajena železnica preko celega kontinenta, se je moral človek voziti deloma po lokalnih železnicah, deloma pa s pošto.

Vsem potnikom je bil posebno znan postiljon Yuba Bill, star možiček, ki je znal vedno kaj lepega povedati in se ni nikdar dolgočasil.

Tateherju je ponudil sedež poleg sebe.

— Ne vem, če bo prav — je rekel Tateher. — V postnem seznamu sem videl, da je ta sedež najel nek gospod iz Sacramenta. — Poleg tega je še posebej plačal zanj.

— Kaj me to briga? — Jaz sem gospodar in jaz odkazujem sedeže. — V vozu naj bo, če se je ravno hotel voziti, pri meni pa ne bo sedel in ne bo. — Jaz tega človeka ne morem trpeti in ga ne morem. Ko smo se zadnjič nekoliko vstavili, je šel mimo kobile in jo pogledal s svojim levim očesom. — Kobila se ga je tako prestrašila, da bi bila kmalu zdijala. — Saj pravim, nekateri ljudje imajo zlodja v sebi.

— On je vendar plačal, in je potemtakem sedež njegov.

— Plačal je v postnem uradu, toda zunaj sem jaz gospodar.

— Seveda, seveda, čisto prav imate. — Vi ste kakor kapitan na ladji in kot strojevodja na železnici. — Vsak ugovor lahko smatrate za upor.

Ker je začelo snežiti, je stopil tudi Tateher v poštni voz. — Samo poleg nekega človeka, ki je sedel v kotu, je bilo še malo prostora. — Ta človek je bil Wiles.

Tateher ni niti slutil, da sedi poleg svojega najhujšega sovražnika.

— Ali bom imel dolgo čast potovati z vami? — je vprašal Wiles po prvem pozdravu.

— Jaz sem namenjen v Washington.

— Da, v Washingtonu je lepo, posebno tedaj, ko se vrši zasedanje kongresa — je govoril Wiles, misleč, da bo še kaj več izvedel od svojega sopotnika.

— Jaz potujem po trgovskih opravkih — je odvrnil Tateher.

— Tudi jaz grem iz istega vzroka. — Težava je težava, ker je potovanje tako utrudljivo.

— Da res, človek se mora naveličati.

V Pine Tree Crossing se je nekaj pripetilo, valed česar je bil postiljon Yuba Bill še bolj jezen na tujca.

Ko je namreč postiljon odprl dvakrat zaklenjeno škrinjo, v kateri so bili ekspresni zaboji ter denar, je opazil Wiles med paketi inžen usnjat kovčeg.

— Oh, ali imate tukaj notri tudi prtljago privatnih oseb? — je vzkliknil začuden.

— Ne vedno — je odvrnil postiljon.

— Kako to? — Zakaj delate izjemo?

— To je moja stvar. — Jaz sem gospodar pošte in lahko napravim karkoli se mi poljubi.

— Potemtakem morajo biti v kovčegu zelo dragoceni predmeti.

— Ta kovčeg je lost onega gospoda, ki sedi poleg vas. — Kaj je notri, niti sam ne vem in menda tudi ni treba, da bi se vi vedeli.

Wiles ga je osorno pogledal.

— Kaj me pa gledate, prokleta? — Ali bi mi zopet radi splasili konje?

Sele ko je Tateher energično posegel vmes, je postiljon utihnil.

Četrti dan vožnje, ko se je nahajala družba na neki visoki planoti, je nastal silen vihar.

Konji so skozi visok sneg komaj privlekli pošto do prihodnje postaje.

Del potnikov je zahteval sani, češ, da z vozom nikamor ne pridejo. Yuba Bill je bil pa odločno proti temu.

— Kolesa so boljša — jih je prepričeval. — Ali mislite, da danes vprvič vozim? — Kaj sani! — Kaj bodo sani! — Vsaka sapica jih prevrne.

Tateher je bil odločno na njegovi strani in mu je pritrjeval v vseh ozirih.

— Kdor hoče ostati tukaj, naj tukaj ostane — je končal Bilt prekanjanje — in kdor hoče vzeti sani, naj jih vzame. — Tam v sklednji so sani. — Kdor se pa hoče peljati z menoj in s svežo pripravo, temu ne bo žal.

(Dalje prihodnjice.)

Rojake v ruskem ujetništvu prosim, če bi bilo komu kaj znano, kje se nahaja AVUGST GRE-

GORIČ, doma iz Dvora pri Žužemberku na Dolenjskem. Služil je pri 17. pešpolku; v kolikor mi je znano, je bil ujet takoj v početku vojne meseca avgusta 1914 v Galiciji. Od takrat nisimo nič čuli o njem. Ker bi jako radi izvedeli za njegovo ujetje, zatorej bomo jako hvaležni za vsako naznanilo o njem, ali naj se pa sam oglasi, če bo izvedel za to naznanilo. Svojemu bratu: Michael Gregorič, R. F. D. No. 2, Box 29, Bridgeport, Ohio, U. S. America. (9-12-11)

Rojake v ruskem in italijanskem ujetništvu prosim, ako kdo ve kaj poročati o mojih treh prijateljih: FRANC LIKOZAR, PRIMOŽU GOLOREJ in JANEZU ČEBULJ. Doma so vsi iz Voklega pri Kranju na Gorenjskem. Kdor kaj ve, naj mi poroča, ali naj se mi pa sami oglasio na naslov: John Čebulj, 1026 East 61. St., Cleveland, Ohio, U. S. America. (8-10-11)

Kje se nahaja moj brat JOHN KOROŠEC, ki je bil prej v Humbert, Pa., Box 86? Prosim ga, da mi pošlje 150 rubljev. Pošljajte mi "Glas Naroda", za katerega naj plača moj brat. Naslov: Matija Korošec, vojnopoljnjav avstrijske armii, Ostrogorsk, Zemskaja uprava, Voronežskaja gub., Russia. (10-13-11)

KAKO SO NEMŠKI SOCAJALISTI IZDALI SOCAJALIZEM.

Spisal dr. Josip Gorčar.

bivši avstrijski konzul v Združenih državah.

Knjiga je izšla v angleškem jeziku.

Naročajte pri:

ALBERT MAMATEY,

524-4th Ave. Pittsburg, Pa.

1017 East 61st St., Cleveland, Ohio.

SPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE.

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne polijavne, s številki mi, kakor so označene pod imenom, naj blagovodijo naznaniti prej, da imajo svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katera am jim poslači, so se nam povrnila.

Tvrdka Frank Sakar.

Bachnik Frank No. 329689

Bartol J. No. 330723

Bear Dan No. 260638

Beljan Ana No. 319997

Bosens May Miss No. 330062

Bobbi Vale No. 260583

Bošković Djuro No. 260581

Braun Mary No. 260643

Dolar Valentin No. 330066

Dvoršek Johan No. 323687

Fonda Joe No. 336906

Gregorič Blaž No. 330723

Gubart Giovanni No. 330723

Janković Mihail No. 330695

Kapellio John No. 44708

Kobi John No. 260628

Kováč Frank No. 260641

Kožal Louis No. 323307

Kulović Josip No. 330772

Lenarčič Josip No. 44555

Meden John No. 331014

Markan Anton No. 331255

Mikolich John No. 332352

Oswald Louis No. 260693

Oswald Josip No. 330723

Pinter No. 330843

Rauch Math. No. 260622

Roman Frank No. 44296

Samide Frank No. 330721

Sinčić John No. 330763

Spaniček Rom No. 330894

Sparmbek Joe No. 330661

Starčević Johan No. 331070

Tehler Anna No. 332896

Turk Charles No. 330651

Turk Ivan No. 330647

Turk Josip No. 330723

Bister pogled rdeča lica

so znaki popolnega zdravja in popolne moči. Povešene oči, blede lica, negotova hoja so znaki, ki niste zdrav, da vam manjka moči, ki bi jo morali imeti. Na vas je torej leželo, da boste zopet močan, zdrav, da imate zopet bister pogled in rdeča lica.

Vse kaj morate storiti, je to, da naročite za 1 dolar eno ali za 5 dolarjev šest škatelj JUVITO TABLET in hvalili boste oni dan, ko ste to napravili. Ako hočete pošiljate zavarovano, pošljite 10c. več. Naslov: JUVITO LABORATORY, South Hill Branch 5, PITTSBURGH, PA.

Rojake v italijanskem ujetništvu prosim, ako vedo za naslov mojega brata FRANCA MOŽE, doma iz Senožece na Notranjskem. Služil je pri voznikih. Prosim, da mi naznanijo njegov naslov; ako pa to on sam bere, naj se mi oglasi. — Anton Može, 1001 E. 62 St., Cleveland, Ohio, U. S. America. (8-10-11)

Rad bi izvedel za naslove ANDREJA BARAGA, doma iz vasi Ravne, JAKOBA LIKAR iz Strazišca in JANEZA KOROŠEČ iz Bezulaka, vsi z Notranjskega. Prosim, da se mi oglasio na ta naslov: Joseph Zbačnik, Shingleton, Mich. (9-12-11)

Dr. LORENZ.

Jas sam edini slovenski goveči Specialist moških bolnih v Pittsburghu, Pa.

Uradno ure: dneвно od 9. do polnoči do 8. ure zvečer. V petkih od 9. do polnoči do 2. popoldne od 10. do 2. popoldne.

DR. LORENZ, Specialist moških bolnih, 644 Penn Ave. II. nadst. na ulico, Pittsburgh, Pa.

POZOR ROJAKI

ROJAKOMF V DRŽAVI KANSAS NA ZNANJAMO, DA JIH BO OBIŠKAL NAŠ ROJAK

Mr. OTTO PEZDIE, ki je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati pravomočna potrdila. Cenje nim rojakom ga toplo priporočamo in upamo, da mu bodo ali ne roko.

S spoštovanjem

Upravištvo "Glas Naroda"

HARMONIKE

hodiš kakršnakoli vrsto izdelkov, popraviš jih po najnižjih cenah, a d/le trpešno in zanesljivo. V popraviš vse vrste harmonik, kar sem 8. in 12. let tukaj v tem poslu in sem v svojem lastnem domu. V popraviš vse vrste harmonik kakor vse druge harmonike ter računam po delu in hodiš hodiš sestro, brez dodatnih vplačil.

JOHN WENDEL,

1017 East 61st St., Cleveland, Ohio.

HAZNANILLO.

Cenjenim rojakom v Coloradi.

naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janke Pletina,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval državo, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. Upati je, da mu bodo ili rojaki v vseh ozirih na reko, posebno če, kar ima naseljenost levo reko.

Naslov: Janke Pletina, 1017 East 61st St., Cleveland, Ohio.

7602 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

HAZNANILLO.

Cenjenim rojakom v Coloradi.

naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janke Pletina,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval državo, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. Upati je, da mu bodo ili rojaki v vseh ozirih na reko, posebno če, kar ima naseljenost levo reko.

Naslov: Janke Pletina, 1017 East 61st St., Cleveland, Ohio.

7602 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

HAZNANILLO.

Cenjenim rojakom v Coloradi.

naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janke Pletina,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval državo, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. Upati je, da mu bodo ili rojaki v vseh ozirih na reko, posebno če, kar ima naseljenost levo reko.

Naslov: Janke Pletina, 1017 East 61st St., Cleveland, Ohio.

7602 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

HAZNANILLO.

Cenjenim rojakom v Coloradi.

naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janke Pletina,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval državo, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. Upati je, da mu bodo ili rojaki v vseh ozirih na reko, posebno če, kar ima naseljenost levo reko.

Naslov: Janke Pletina, 1017 East 61st St., Cleveland, Ohio.

Posebno naznanilo.

Doktor Cowdrick, največji Specialist, je prišel s seboj v Cleveland vse svoje sodobne stroje za zdravljenje bolnih moči in žensk. Tudi bo nadaljeval isti uspešni način zdravljenja, kakor ga je uporabljal v najboljših klinikah v Evropi. Poleg tega na račun ali na naravnost in predloži vsako bolno osebo a 25-letki brezplačno, ako ne pusti potam pri njem zdravit. Vseeno je, kdo in kako vas je zdravil, ali kako dolgo ste že bolni; pridite k temu velikemu Specialistu in pokaziti mu, kaj more na vas storiti.

Ali imate

bolečine v ledvenici ali imate kateri koli bolečinski sindrom, ali v mehurju, ali v jetrah? Revmatizem, glavobol, artritis? Nečisto kri, bolečine in tačave. Vabost, nervoznost, nemirnost, kila, slabost, slaba pijača, živostne bolezni itd.

Vaša prilika.

Bodaj imate priliko, da vprašate na svet velikega Specialista, ki Vas preišče natančno s X-zarkami. Še nikoli ni nudil tako lepe prilike bolnim moškim in ženskam v tem mestu. Nujno Vas pozivjamo, da nas takoj vprašate na svet. Ne čakajte; odlašanje je nevarno.

ZA \$1000.00 X-ZARKOV SE RABI ZA PREISKAVO IN ZDRAVLJENJE AKO STE BOLNI.

Pridite takoj in pustite se natančno preiskati po tem Specialistu; potam boste vedeli, ali Vam pravo bolezen in ako morate zdraviti. Njegov uspeh in dober glas a posledica vestne preiskave in učenih metod, katerih se poslužuje v vsakem slučaju. Njegovi različni stroji, katere je nabral s vseh delov sveta, tvorijo najpopolnejši in najboljši urad v tem mestu. Tukaj morate najti mnogo čudodelnih strojev, i dosežete svoj namen, ko vas drugo ni več pomagalo. Je vseeno, kako je Vasa bolezen; ako zdravnik kaže, da je zdravljenje, se boste prepričali, kakor hitro /as prične zdraviti, da ste na poti boljšanje in stalnega zdravlja. Zdravnik ne mara /akega težke prisluženega denarja, ako niste dosegli popolnega uspeha. Čujasite se pri njem in povejte mu svoje bolezen privatno in zaupno.

DOCTOR COWDRICK, Specialist

407 East 9th Street 4th Floor Betw. Euclid & Prospect, Cleveland, O.

Uradne ure: ob delavnikih od 9. ure zjutraj do 2. zvečer. Ob nedeljah od 10. do 4.

NAZNANILLO.

Kmetovalci in mesarji, kateri koljajo živino, lahko prodajo raznovrstne kože po primerini ceni dovenski usnjarni. Pripeljite kože ali pa oddaljeni pišite nam.

Se pripravljamo

The Nottingham Hide & Leather Company.

19112 Shawnee Ave., Cleveland, Ohio.

(27-10 3.10.17.24-11)

Se laskega ujetništva pošilja svojim prijateljem svoj naslov tud John Kramar, doma iz Sv. Križa na Dolenjskem. Naslov je: Johann Kramar, No. 16475, soldato, 4 Reparto Stretti 13/7, Asinara, Sardegna, Italia.

(10-13-11)

Se laskega ujetništva pošilja svojim prijateljem svoj naslov tud John Kramar, doma iz Sv. Križa na Dolenjskem. Naslov je: Johann Kramar, No. 16475, soldato, 4 Reparto Stretti 13/7, Asinara, Sardegna, Italia.

(10-13-11)

Se laskega ujetništva pošilja svojim prijateljem svoj naslov tud John Kramar, doma iz Sv. Križa na Dolenjskem. Naslov je: Johann Kramar, No. 16475, soldato, 4 Reparto Stretti 13/7, Asinara, Sardegna, Italia.

(10-13-11)

Se laskega ujetništva pošilja svojim prijateljem svoj naslov tud John Kramar, doma iz Sv. Križa na Dolenjskem. Naslov je: Johann Kramar, No. 16475